PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 213 (6500)

TRST, sobota, 17. septembra 1966

PRIČELO SE JE ZASEDANJE CK PSI

De Martino o programu in o vlogi nove združene socialistične stranke

Podrobnosti o prehodnih normah do dokončne združitve PSI in PSDI - V poslanski zbornici razprava o pomoči Agrigentu - Novo streljanje v J. Tirolski

RIM, 16. — Centralni komite PSI je danes pričel zasedanje, ki je posvečeno dokončnemu sklepanju o socialistični združitvi. Odobriti morajo statut nove stranke, program, in tudi skleniti, kdaj bo zadnji kongres stranke, ki je predviden za čas od 27. do 29. oktobra.

Tajnik De Martino je v svojem poročilu predlagal članom centralnega komiteja, da odobrijo statut, ideološki program in prehodne določbe nove stranke, kakor je bilo dogovorjeno na zasedanjih paritetične komisije. V tej zvezi je poudaril izreden pomen vključitve manjšine v novo stranko, saj bo tako nova stranka imela notranje živahno in pozitivno življenje. Manjšine ne bodo samo «prenašali», temveč bo sestavni del nove stranke.

Bistvo združitve je da se prekine tendenca razdvajanja socialistov, saj je bil razkol leta 1947 škodljiv, ker je omejil avtonomijo obeh nastalih strank: PSDI v odnosu do KD, PSI pa v odnosu do KPI. Perspektiva je v tem, da se ponovno osvoji večina italijanskega delavskega razreda in da se teži k vodstvu države v nasprotju s KD.

Glede programa in statuta nove stranke je De Martino dejal, da vsebujejo načela socializma, kot so bila izdelana v zadnjem desetletju, pri čemer se sklicujejo na najboljše tradicije italijanskih socialistov. Iz teh načel izhaja meja proti komunizmu, ki je civilizirana meja in ni berlinski zid, «obdan z bodečo žico» in ki izhaja iz demokratičnih načel socializma, ki se odražajo tudi na gospodarskem sistemu in v zaščiti interesov potrošnikov. Polemika in borba mnenj sta nujni in potrebni. Nemogoče so zamisli izolacije, ki spominjajo na geto, medtem ko demokracija po svoji prirodi nasprotuje izolaciji, temveč skuša pritegniti vse sile države.

De Martino je nato govoril o takojšnjih praktičnih ciljih in je dejal, da bo združena stranka lahko odločneje zahtevala izvajanje kratkoročnega programa, pri čemer je omenil prvenstveno petletni gospodarski program, dežele, šole, urbanizem in zakon o bolnišnicah.

Glede politike do lokalnih ustanov je De Martino dejal, da zaključki paritetične komisije govore o težnji k levemu centru, da pa dopuščajo tudi drugačne rešitve in torej leve odbore, kadar je treba preprečiti komisarsko upravo in ohraniti demokratično življenje lokalnih ustanov. Končno določajo norme statuta, da lahko člani ostanejo člani CGIL ali UIL pri čemer pa jih program obvezuje, da se v njih bore za enotnost sindikatov.

Po poročilu je sledila razprava, ki se je vrtela predvsem okrog sindikalnih vprašanj, dogovorili pa so se tudi za komisijo, ki bo pripravila načrt strankinega kongresa in v kateri so zastopani predstavniki vseh struj.

Danes so bile objavljene tudi prehodne norme socialistične združitve, ki bodo veljale do razdobja po političnih volitvah, ko bo prvi skupni kongres nove stranke. Do takrat bodo uporabljali skupno oba volilna znaka, stranka pa se bo imenovala «Združena PSI in PSDI».

Vsi vodstveni organi bodo v bistvu dvojni, odnosno bodo predstavljali združitev obstoječih tajništev in izvršnih odborov. V vodstvu stranke bo predsednik Nenni ter oba tajnika in njih namestnika. Vodstvo se bo lahko spreminjalo samo z dvotretinsko večino. Parlamentarni skupini se bosta takoj združili in bosta izvolili predsednika zopet po sistemu dvojnosti: prvi bo iz vrst PSI drugi pa iz PSDI. Uradno glasilo stranke bo «Avanti!» in vodstvo stranke bo imenovalo dva politična ravnatelja: enega iz vrst PSI drugega iz vrst PSDI. Te norme določajo tudi ukrepe glede združitve in uprave premoženja obeh strank ter podrobnejša določila glede kandidatur na raznih volitvah.

V poslanski zbornici se je pričela razprava o izrednih ukrepih v korist Agrigenta v zvezi z zemeljskim usadom, zaradi katerega se je porušilo celo stanovanjsko naselje. Vladni predlog je obrazložil demokristjan Degan, ki je istočasno tudi skušal zagovarjati svoje strankarske pripadnike s Sicilije, češ da se dela sedaj moralni proces proti vsem vodilnim ljudem s Sicilije. Trdil je, da so za nesrečo krive predvsem prirodne sile, češ da je nagel urbanistični razvoj prisilil, da so gradili tudi na neprimernem zemljišču. Poslanca PSIUP in KPI sta ugotovila, da je bil nujen takojšnji vladni ukrep, in sta zato tudi podprla zakon o 20 milijardah, istočasno pa sta dokaj ostro polemizirala z izjavami demokristjanskega predstavnika, češ da je glavni krivec prav v upravnem neredu in v špekulacijah.

Predsednik vlade Moro se je danes udeležil vsedržavnega kongresa italijanskih novinarjev v Benetkah in kateremu predseduje tržaški poslanec Belci. Predsednik federacije italijanskega tiska Missiroli je v pozdravnem govoru, naslovljenem na predsednika vlade omenil hudo brezposelnost novinarjev, ker se ukinjajo razni dnevniki. Dejal je, da bi to lahko omilili, če bi izkoristili bogate izkušnje novinarjev v tiskovnih uradih državnih ustanov in podjetij.

Iz Južne Tirolske poročajo, da je včeraj prišlo ponovno do streljanja in to ob 23.35, ko je patrulja finančnih stražnikov iz Alpe di Praga opazila skupino oseb, ki so se z nahrbtniki na ramenih približevali vojašnici. Finančni stražniki so ustrelili v zrak, nakar so neznanci zbežali v gozd. Finančni stražniki, katerim so prihiteli na pomoč stražniki iz bližnjih vojašnic, so začeli zasledovanje in ko so izstrelili več svetlečih raket, so videli pet oseb, ki so bežale proti avstrijski meji.

Danes se je zaključilo razdobje pogajanj za obnovitev delovne pogodbe za kovinarje državnih podjetij. Dogovorili so se glede nekaterih normativnih vprašanj in predvsem glede delavnega urnika, delovnih razmerah, odborih za preprečevanje nesreč in o socialnih pobudah. Pogajanja se bodo nadaljevala v sredo ob 16.30.

U Tant bo ostal?

NEW YORK, 16. — Šef U Tantovega kabineta, indijski predstavnik Narašinan je izjavil, da bo vietnamsko vprašanje, čeprav ni na dnevnem redu prihodnjega zasedanja glavne skupščine OZN, vsekakor prevladovalo med debato, in to se bo dogajalo tudi glede vseh drugih vprašanj, na katera je U Tant opozoril, «bodisi da glavni tajnik OZN ostane na svojem mestu ali ne ostane».

To izjavo tolmačijo v krogih OZN kot znak, da bi U Tant utegnil ostati vsaj začasno na svojem mestu.

Malikove izjave v Kairu

KAIRO, 16. — Na tiskovni konferenci v Kairu ,kjer se je pogovarjal tudi s predsednikom Naserjem, je indonezijski zunanji minister Adam Malik izjavil, da bi predsednika Sukarna postavili pred sodišče, če bi ugotovili, da je bil vpleten v poizkus državnega udara v Indoneziji. Dejal je: «Toda do sedaj nismo prišli do zaključka, da ni bil vpleten v zadevo. Nadaljujemo preiskavo glede drugih oseb, ki so osumljene, da so vpletene v poskus državnega udara.»

Malik ni hotel povedati, o čem se je pogovarjal v Kairu. Iz Kaira je Malik odpotoval na obisk v Beograd. Od tu bo odšel v New York na zasedanje skupščine OZN, kjer bo zahteval ponoven sprejem Indonezije v OZN.

V skupni izjavi, ki so jo objavili v Kairu, izražata indonezijski in egiptovski zunanji minister zaskrbljenost zaradi vedno večje nevarnosti vojne, ki nastaja zaradi vmešavanja imperialističnih držav v notranje zadeve drugih držav. Obe vladi poudarjata, da je treba napraviti konec uporabe sile in grožnje za reševanje mednarodnih sporov. ZAR izreka zadovoljstvo zaradi normalizacije odnosov med Indonezijo in Malezijo in zaradi odločitve Indonezije, da se vrne v OZN.

ZASEDANJE CK ZK SRBIJE

Predlogi za reorganizacijo Zveze komunistov Jugoslavije

Predlog za izključitev Rankovića iz ZKJ - Izključena sta bila Vojin Lukić in Životije Savić

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 16. — CK Zveze komunistov Srbije je končal svojo dvodnevno razpravo šele danes ob eni uri ponoči. Centralni komite je sprejel poročilo komisije o politični odgovornosti Vojina Lukića, bivšega tajnika CK Srbije in bivšega zveznega tajnika za notranje zadeve in Životije Savića, bivšega tajnika za notranje zadeve Srbije in sklenil, da se oba izključita iz CK Srbije in iz članstva Zveze. Po končani razpravi je CK Srbije na predlog Spasenije Babović sklenil, da predlaga CK ZKJ, da izključi iz Zveze tudi Aleksandra Rankovića, ker je bilo med ugotavljanjem politične odgovornosti Savića in Lukića razsvetljeno frakcionaško delovanje skupine Ranković - Stefanović. Na mesto Vojina Lukića je CK Srbije izvolil za tajnika CK Dobrivoja Radosavljevića.

Med razpravo je komisija, ki je proučevala zlorabo varnostne službe, prejela nove dokumente, ki dokazujejo, da je varnostna služba vohunila in nadzorovala številne člane CK Zveze komunistov Jugoslavije, CK Zveze komunistov Srbije, člane zvezne vlade in republiških vlad, pokrajinske, okrajne in skupščinske funkcionarje, da so bili nekateri celo osumljeni, da so sodelovali s tujimi obveščevalnimi službami, da so reakcionarji in konservativci. V razpravi sta sodelovala tudi obtožena Vojin Lukić in Životije Savić. Lukić je priznal odgovornost zlorabe in nezakonito ravnanje varnostne službe, odbil pa je obtožbo, da je bil frakcionaš in da je pripadal frakcionaško-zarotniški skupini Ranković - Stefanović. Lukić se je čudil, zakaj se zanj predlaga izključitev iz zveze, medtem ko Ranković, za katerega se trdi, da je bil organizator in vodja frakcionaške skupine, ni bil izključen iz zveze. Lukić je potrdil, da je Ranković vedel skoraj za vse zlorabe, ki se njemu pripisujejo, bodisi da jih je odobril, sodeloval pri zlorabah, oziroma dal nalog, da se izvršijo. Lukić je prav tako odbil trditev, da je šovinist in nacionalist.

Savić je zanikal, da je vedel za nezakonita in kazenska dejanja na Kosmetu, češ da je bil republiški tajnik za notranje zadeve samo zadnje leto, glede ostalega pa je rekel, da je on kriv v toliko, v kolikor je dosledno izvajal načela in sistem, ki ga je četrti plenum obsodil in končno opustil. Izjavil je, da sprejme sklepe četrtega plenuma in da jih je pripravljen dosledno izvajati. Odločno je obsodil vsako frakcionaško in zarotniško delovanje. Priznal je, da se je neposredno po plenumu sestajal s Stefanovićem, ki je prihajal k njemu na dom, oziroma v urad, trdil pa je, da so to bili sestanki zasebnega značaja.

Ostali udeleženci sinočnje razprave so, podobno kot drugi člani CK, ki so govorili dopoldne in popoldne, ugotovili, da sta Lukić in Savić odgovorna za zlorabe, ki jih je ugotovila komisija, in so posebno obsodili njuno neiskreno zadržanje tako v razgovorih s člani komisije kot v svojih govorih na plenumu.

Komisija CK Zveze komunistov Jugoslavije za razvoj in reorganizacije zveze je sprejela na današnji seji predlog o reorganizaciji zveze, ki bo dan na javno razpravo. Gre za reorganizacijo, ki naj omogoči zvezi uresničevanje svoje idejno-politične vloge v sedanji stopnji razvoja samoupravljanja in neposredne demokracije. Neposredni smoter predlaganih sprememb je, da se v polni meri aktivizirajo centralni komiteji kot najodgovornejši organi med dvema kongresoma. Po sprejetem predlogu bi bili organi centralnega komiteja predsedništvo, izvršni komite in komisije.

Predsedništvo bi na predloge in pobude izvršnega komiteja in članov CK proučevalo vprašanja, ki se nanašajo na program dela centralnega komiteja, in bi svetovali sklicanje njihovih sej. Člani predsedništva bi proučevali resolucije in predloge organizacij in vodstva Zveze komunistov in jih po svoji ocenitvi obrazložili pred centralnim komitejem. Člane predsedstva bi volili CK iz svojih vrst, na čelu predsedništva bi bil predsednik, ki bi bil istočasno tudi predsednik Zveze komunistov Jugoslavije.

Poleg predsedništva bi pobude za sklicanje sej CK lahko dajal tudi izvršni komite, komisije in organizacije in vodstva Zveze komunistov. Po predlogu se bistveno menja vloga izvršnih komitejev, ki postanejo operativna telesa, neposredno odgovorna centralnemu komiteju. Njihova naloga bi bila analizirati tekoča vprašanja ter dajati pobude in predloge centralnim komitejem, spodbujati in pomagati pri delovanju zveze komunistov v celoti, dajati pobudo za seje centralnih komitejev in sodelovati v njihovih pripravah. Člani izvršnih komitejev ne bi smeli poleg te funkcije imeti nobenih drugih funkcij v državnih organizacijah, skupščinskih telesih (lahko bi bili seveda samo še poslanci in odborniki), v izvršnih organih družbeno-političnih organizacij, niti imeti kakršne koli druge funkcije vezane na posle oblasti. Po predlogu bi se torej popolnoma ločila izvršna funkcija centralnega komiteja od izvršnih funkcij v organih oblasti in družbeno-političnih organizacijah. Izvršnemu komiteju bi načeloval tajnik, ki bi skrbel za tekoča posvetovanja med izvršnim komitejem in predsedstvom in drugimi organi centralnega komiteja. Tajnik bi o delu izvršnega komiteja redno obveščal predsednika Zveze komunistov Jugoslavije.

B. B.

Po konferenci Commonwealtha

LONDON, 16. — Predsednik britanske vlade Harold Wilson je odbil zahtevo opozicijskega voditelja Heatha, naj bi predčasno sklicali parlament, da bi razpravljali o Rodeziji v zvezi z rezultati konference Commonwealtha. Zaradi tega bo parlament nadaljeval delo 18. oktobra.

V pismu Heathu poudarja Wilda ni nobene spremembe v vladni politiki, ki bi lahko opravičila predčasno sklicanje parlamenta.

Malezijski ministrski predsednik Rahman je danes na tiskovni konferenci v Londonu izjavil, da so se na konferenci vsi zanimali samo za Rodezijo, medtem ko je resnično eksplozivno področje jugovzhodna Azija, kjer bi utegnila izbruhniti nova svetovna vojna. Dodal je, da je zadovoljen s tistim delom uradnega poročila, ki govori o Vietnamu, o Indoneziji in o jugovzhodni Aziji.

Neredi v Braziliji

RIO DE JANEIRO, 16. — Sinoči so, kljub izrednim policijskim ukrepom, bile v Rio de Janeiru študentovske demonstracije proti politiki vlade. Študentje so se zbirali po ulicah v manjših skupinah ter so vzklikali proti diktaturi. Pomagalo jim je tudi prebivalstvo, ki je žvižgalo policajem. Z oken pa so ljudje policaje polivali z vodo. Policija je uporabila solzilne bombe in sledili so precej hudi incidenti. Aretirali so 35 študentov.

Na univerzi v Belo Horizonte so nastali hudi spopadi med študenti in policaji. Študentje so demonstrirali proti včerajšnjim incidentom na univerzi v Rio de Janeiro. Policija je uporabljala proti njim solzilne bombe.

Obsojeni zločinci iz koncentracijskih taborišč

BONN, 16. — Danes dopoldne so izrekli v Frankfurtu sodbe proti trem obtožencem drugega procesa zaradi Auschwitza, ki je trajal devet mesecev. Bivši šef sprejemnega urada v ženskem koncentracijskem taborišču Birkenau 69-letni Josef Erber je bil obsojen na dosmrtno ječo zaradi uničenja 70 ujetnikov. Bivši upravni šef koncentracijskega taborišča Auschwitz 62-letni Wilhelm Burger je bil obsojen na osem let zapora zaradi sodelovanja pri umoru. Ker pa je že odsedel osem let zapora na Poljskem, je tako kazen že prestal. Zaradi sodelovanja pri umoru 35 jetnikov pa je 57-letni Gerhard Neubert obsojen na 3 leta in 6 mesecev zapora.

Javni tožilec je zahteval dosmrtno ječo za Erberja, 12 let za Burgerja in 8 let za Neuberta, branilci so pa kar za vse zahtevali oprostitev. Predstavniki civilne stranke pa so zahtevali dosmrtno ječo tako za Erberta kot za Burgerja ter 15 let zapora za Neuberta. Sodišče je že sklenilo, da odvzame državljanske pravice Erberju za vse življenje, Burgerju za 5 let in Neubertu za 2 leti.

Ilse Koch ni pomiloščena

MÜNCHEN, 16. — Pravosodno ministrstvo bavarske deželne vlade je zanikalo, da bi bila amnistirana vdova bivšega poveljnika nacističnega koncentracijskega taborišča Buchenwald Ilse Koch, imenovana «hijena iz Buchenwlada», ali da bi ji bilo dovoljeno emigrirati v Avstralijo. Ministrstvo je pojasilo, da so samo vzeli v pretres njene prošnje za pomilostitev, kot to predpisujejo pravilniki.

Ministrstvo je najbrž dalo to pojasnilo zaradi vesti agencije Tass, da se nemške oblasti pripravljajo, da amnistirajo «hijeno iz Buchenwalda». Pred kratkim pa je «Novoje vremja» zabeležilo glasove, po katerih naj bi Ilse Koch že emigrirala v Avstralijo.

Ilse Koch je v ženski kaznilnici v Aichachu, potem ko je bila po vojni obsojena na dosmrtno ječo.

NOVI NEREDI V FRANCOSKI SOMALIJI

Haile Selasie poudaril da je Džibuti etiopski

Velike čistke v Džibutiju med domačim prebivalstvom

ADIS ABEBA, 16. — Etiopski cesar Haile Selasie je sklical danes v svoji palači sestanek s časnikarji, katerim je med drugim izjavil: «Ne more biti daleč dan, ko bodo morali Francozi zapustiti ozemlje Džibuti. Tedaj in samo tedaj bo naloga Etiopije, da sprejme ukrepe, ki bodo v skladu z blaginjo prebivalstva tega ozemlja in z interesi Etiopije.»

Haile Selasie je poudaril zgodovinske, geografske, gospodarske ter etnične vezi, ki družijo Džibuti z Etiopijo. Kolonialno gibanje preteklega stoletja je odvzelo Etiopiji izhodišče na morje in jo je izoliralo. Ker sta se pristanišči Massaua in Asab vrnili k svoji domovini, je sedaj potrebno, da jima sledi tudi Džibuti. Cesar je poudaril, da Etiopija podpira samoodločbo prebivalstva Džibutija in to se mora zgoditi s svobodnimi volitvami brez vsakega zainteresiranega nadzorstva. Nobenega dvoma ni, da bo taka samoodločba v korist Etiopije, ker je to v skladu z interesi prebivalstva Džibutija, ki ni somalsko, temveč pripada etničnim skupinam, katerih večina živi v Etiopiji.

V Džibutiju so policaji in legionarji napravili danes veliko čistko v predelih mesta, kjer živijo domačini. Pridržali so 2500 oseb, ki niso imele dokumentov pri sebi. Tu in tam so nastali tudi neredi.

Po neuradnih podatkih je med neredi v zadnjih dneh zgubilo življenje pet demonstrantov. Zatrjuje se, da je verjetno zgubilo življenje še drugih dvajset demonstrantov, katerih trupla so svojci in prijatelji odnesli.

Med metodičnimi čistkami v vseh predelih mesta so izgnali z ozemlja približno tisoč Somalcev. Med temi je tudi mnogo žensk in otrok ter več oseb, ki že dolgo časa živijo v Džibutiju. Francoske oblasti trdijo, da so vse osebe, ki nimajo pri sebi dokumentov, prišle iz somalske republike. Etiopski konzulat je sporočil, da bo Etiopija ostro protestirala pri francoski vladi zaradi zatiralnih ukrepov proti etiopskim državljanom v Džibutiju. Kakih dvajset etiopskih državljanov se je zateklo v etiopski konzulat.

DANES

V zvezi z bližnjim zasedanjem glavne skupščine OZN so zanimive izjave, ki jih je podal šef U Tantovega kabineta. Izjavil je, da bo vietnamsko vprašanje, čeprav ni na dnevnem redu zasedanja, vsekakor prevladovalo med debato ter da se bo to dogajalo tudi glede vseh drugih vprašanj, na katera je U Tant opozoril, «bodisi da glavni tajnik OZN ostane na svojem mestu ali pa ne ostane». Te izjave tolmačijo v krogih OZN kot znak možnosti, da U Tant ostane vsaj še nekaj časa na svojem mestu.

Ameriški državni tajnik Dean Rusk pa je v zvezi z bližnjim zasedanjem skupščine izjavil, da se ameriško stališče do sprejema Kitajske v OZN ni menjalo in da bodo ameriški predstavniki glasovali proti sprejemu.

V Južnem Vietnamu, kjer se vojna vedno bolj zaostruje, se je zvedelo, da so ameriški vojaki nedavno zažgali dve vasi. Prvotno so skušali to zanikati, a so pozneje priznali, češ da sta bili vasi oporišče partizanov. To je prvič, da so naravnost priznali požiganje vasi, ki se sicer ponavlja že dolgo časa.

V zvezi z Džibutijem, kjer so nedavno bile protifrancoske demonstracije, je policija skupno s pripadniki tujske legije začela veliko čistko. Pridržali so več tisoč domačinov, mnogo pa so jih izgnali v sosednjo Somalijo. Etiopski cesar Haile Selasie je včeraj izjavil, da ni nobenega dvoma, da bodo morali Francozi zapustiti Džibuti, in tedaj bo Etiopija sprejela ukrepe, ki bodo v skladu z blaginjo prebivalstva tega ozemlja in z interesi Etiopije. Poudaril je, da Džibuti pripada iz zgodovinskih, geografskih, gospodarskih in etničnih razlogov Etiopiji.

Ruskove izjave o Kitajski

WASHINGTON, 16. — Ameriški državni tajnik Dean Rusk je danes na tiskovni konferenci izjavil, da ZDA niso menjale svojega stališča do sprejema Kitajske v OZN in da bodo zaradi tega na prihodnjem zasedanju glavne skupščine OZN še vedno glasovale proti sprejemu.

Zatem je Rusk izjavil, da hočejo tisti, ki podpirajo Kitajsko, izključiti Formozo, da pa je v OZN večina držav članic, ki zavračajo to idejo. Zatem je omenil, da Peking, ki predstavlja med drugim «veliko oviro za mirno rešitev vietnamskega spora», še vedno meni, da je treba OZN temeljito spremeniti, zato da bi se izogibalo vstopiti v to organizacijo. ZDA bodo vsekakor skušale obdržati stike s Kitajsko, ki se sama izolira od ostalega sveta.

Zatem je Rusk omenil de Gaullov govor v Pnom Penhu in izjavil, da ta govor ni začrtal popolne in uravnovešene slike o položaju v Vietnamu ter da ne vsebuje nobene možnosti o morebitnem prispevanju Hanoja k mirni rešitvi.

Na vprašanje glede jedrske politike NATO je Rusk izjavil, da vse države atlantskega zavezništva imajo upravičen interes vedeti za okoliščine, v katerih bi NATO uporabila atomsko orožje v primeru vojne. Rekel pa je, da ZDA ne bodo nikoli dovolile širjenja jedrskega orožja, in je pripomnil, da še vedno razpravljajo o načinu, da «delijo z vsemi državami članicami jedrsko silo», s katero razpolagajo nekatere atlantske države, predvsem pa ZDA.

Rusk je na tiskovni konferenci omenil še druga vprašanja: 1. ZDA bi naklonjeno gledale na stike med Severnim in Južnim Vietnamom, pa tudi z drugimi stranmi, tudi če ni bilo stališče Hanoja do sedaj spodbudno. 2. Med zasedanjem glavne skupščine OZN bo Rusk proučil razne plati de Gaullovega govora med razgovorom s francoskim zunanjim ministrom. 3. Ni res, da je osvobodilna vojska samo deloma bojkotirala volitve v Južnem Vietnamu, temveč je izvršila številna sabotažna dejanja. 4. Notranji razvoj na Kitajskem je verjetno zelo važen in ga sedaj proučujejo.

Indonezijska delegacija na obisku v Beogradu

BEOGRAD, 16. — Na vabilo jugoslovanske vlade je prispela danes na štiridnevni obisk v Jugoslavijo delegacija republike Indonezije pod vodstvom člana prezidija in zunanjega ministra Adama Malika. «Smoter našega obiska je nadaljnja krepitev odnosov med Jugoslavijo in Indonezijo,» je izjavil ob prihodu v Beograd Adam Malik, ki je izrazil zadovoljstvo zaradi ponovnega sestanka s svojimi starimi prijatelji.

Danes je prispel iz Dubrovnika v Beograd tudi zunanji minister Romunije Korneliu Manescu, ki je od 10. t.m. kot gost državnega tajnika za zunanje zadeve Marka Nikezića z družino na privatnem obisku v Jugoslaviji. Manesca, ki se bo zadržal dva dni v Beogradu, je danes sprejel predsednik republike maršal Tito.

TRI KUANG PREKINIL GLADOVNO STAVKO

Ameriški vojaki požigajo vasi v Južnem Vietnamu

Izjave londonskega profesorja o nedeljskih volitvah

SAJGON, 16. — Budistični voditelj Tri Kuang je danes prekinil gladovno stavko, ki jo je bil začel pred sto dnevi iz protesta proti politiki Kijeve vlade. Sporočil je, da je prekinil stavko na ukaz svojih budističnih predstojnikov, zato da nadaljuje borbo proti Kiju in proti Američanom, ki podpirajo sedanji vojaški režim v Sajgonu.

Gladovno stavko je začel 8. junija v Hue. Nato so ga po nalogu vlade prepeljali v Sajgon in ga sprejeli v neko kliniko.

Dva ameriška časnikarja sta sporočila, da sta videla patruljo ameriških vojakov, ki je na ukaz svojega poveljnika zažgala dve vasi v Južnem Vietnamu. Predstavnik poveljstva konjeniške divizije je to zanikal in trdil, da je požar nastal ko so vas obstreljevali s topovi, ker so v njej bili partizani. Toda kmalu zatem so to zanikanje uradno zanikali. Predstavnik ameriškega poveljstva v Sajgonu je namreč izjavil, da je poveljstvo omenjene divizije ukazalo v torek zažgati omenjeni vasi, ker «sta stalno ogrožali sedanje in prihodnje operacije ameriške enote na tem sektorju». Ameriški predstavnik je izjavil, da so v vasi bile partizanske enote. Trdil je, da so prebivalce prej obvestili o požigu ter da so vasi požgali šele potem, ko je prebivalstvo odšlo. Pri tem pa je značilen dogodek, ki spominja na zloglasni film «Zbogom Afrika». Požig je namreč filmala v barvah družba NBC.

Ameriška letala so izvršila včeraj 122 bombnih napadov na Severni Vietnam. Med drugim so bombardirala izstrelišče raketnih izstrelkov dvanajst kilometrov od Hanoja. Strateški bombniki «B-52» pa so bombardirali področja na demilitariziranem področju. Približno pet kilometrov južno od demilitariziranega področja 1500 ameriških mornariških strelcev, ki so se včeraj izkrcali, nadaljuje vojaške operacije. Spopadli so se z enotami osvobodilne vojske. Približno 250 kilometrov bolj južno se nadaljuje druga operacija proti osvobodilni vojski. Preteklo noč so enote osvobodilne vojske obstreljevale z možnarji postojanko ameriških posebnih sil 115 kilometrov severnozahodno od Sajgona.

Angleški profesor Marshall Windmiller, ki je docent za mednarodne odnose na državni univerzi v San Franciscu, je izjavil, da so bile volitve v Južnem Vietnamu sleparija, katere namen je obdržati na oblasti generala Kija. Profesor je izjavil, da je opazoval potek volitev na kraju samem, ko je obiskal več azijskih držav. O tem svojem potovanju je govoril na sestanku, ki ga je organiziral «angleški svet za mir v Vietnamu».

Moskovska «Pravda» piše v zvezi z Vietnamom med drugim: «Naše stališče glede Vietnama je jasno: Sovjetska zveza je trdno odločena dajati vso potrebno pomoč vietnamskemu ljudstvu. Še vedno se bo zavzemala za okrepitev enotne akcije vseh protiimperialističnih in demokratičnih sil, da se ustavi ameriški napad v Vietnamu.»

Odpustitve v Veliki Britaniji

LONDON, 16. — Družba «British Motor Corporation» (BMC), ki je največje britansko avtomobilsko podjetje, je uradno javilo, da bo s prihodnjim tednom 30.000 delavcev začelo delati s skrajšanim urnikom. Ukrep se tiče 18.500 delavcev na področju Birmingham, 6500 delavcev na področju Oxford in 5000 delavcev na področju Coventry na Škotskem, v Južnem Valesu in v Londonu. Za del delavcev se bo delovni teden skrčil samo za en dan, za druge pa se bo skrčil na manj kakor polovico. Še nedoločeno število delavcev pa bo delalo samo dva dni na teden. Novembra je bilo odpuščenih približno 5000 delavcev. Družba ni hotela povedati, na koliko misli skrčiti proizvodnjo avtomobilov Toda po računih strokovnjakov se bo proizvodnja verjetno zmanjšala za 15 odstotkov. Omejitveni ukrepi, ki jih je uvedla vlada, so povzročili krizo pri povpraševanju avtomobilov na domačem trgu. Podobne ukrepe kakor BMC so že sprejele družbe «Standard Triumph», «Rootes» in «Jaguar».

Sindikalni voditelji proučujejo nastalo stanje in se nameravajo boriti do skrajnosti proti tem ukrepom. V Birminghamu je danes kakih tisoč delavcev začelo stavko v neki tovarni goriva karburatorjev omenjene družbe.

Suharto obtožuje Kitajsko

DŽAKARTA, 16. — General Suharto je podpisal izjavo, v kateri obtožuje Kitajsko, da daje zatočišče voditeljem neuspelega poskusa državnega udara. Izjava pravi, da «neka prijateljska država daje zatočišče voditeljem in simpatizerjem neuspelega državnega udara, ki so odšli v tujino. Prijateljska država je tudi spodbujala te osebe na politično dejavnost proti Indoneziji. Radijske oddaje prijateljske države so širile laži, da diskreditirajo Indonezijo, medtem ko je poslaništvo te države v Džakarti odkrito zavzelo sovražno stališče, kljub pozivom indonezijske vlade».

Izjava pravi nato, da bo Indonezija vedno skušala ščititi tuje državljane, dokler se bodo pokorili veljavnim zakonom in bodo pokazali, da so pripravljeni prilagoditi se ambientu, v katerem živijo. Očitno misli Suharto na tri milijone Kitajcev, ki živijo v Indoneziji.

Lin Piao in Čuenlaj na zborovanju v Pekingu

Lin Piao je napadel «peščico ljudi na oblasti, ki gre po kapitalistični poti»

PEKING, 16. — Agencija Nova Kitajska potrjuje, da se je včerajšnjega zborovanja v Pekingu udeležilo milijon «rdečih gardistov», ki so prišli iz vseh krajev Kitajske.

Glavni govornik je bil minister za obrambo Lin Piao. Najprej je v imenu Maocetunga pozdravil «rdeče gardiste» in jih označil za «dobre sinove in hčere kitajskega ljudstva». Poudaril je: «Predsednik Maocetung in centralni komite stranke vas odločno podpirata. Velike množice delavcev, kmetov in vojakov vas tudi odločno podpira. Vaša revolucionarna dejanja so pretresla celotno našo družbo in so zadala hud udarec vsem umazanim demonom, ki jih je zapustil stari svet. V vaši odločni borbi za uničenje «štirih starih» (stare ideje, staro kulturo, stare običaje in stare navade) in za poveličevanje «štirih novih» (nove ideje, nova kultura, novi običaji in nove navade) ste dosegli sijajne uspehe.»

Lin Piao je nadaljeval: «Povzročili ste popolno pobitost med tistimi, ki so na oblasti in gredo po kapitalistični poti, med buržoaznimi «psevdooblastmi», sesalci krvi in paraziti. Ravnali ste pravilno in ste dobro izpolnili svojo nalogo. Glavni smoter sedanjega gibanja je udariti po tistih med člani partije, ki so na oblasti in uvajajo kapitalistično pot. Zrušiti moramo peščico ljudi na oblasti, ki gredo po kapitalistični poti. Jasno je, zakaj peščica buržoaznih reakcionarnih elementov, ki pripadajo petim kategorijam bivših zemljiških lastnikov, bivših bogatih kmetov, kontrarevolucionarjev, slabih elementov in desničarjev, ni prenehala upirati se diktaturi proletariata, ki jo izvajajo nad njimi množice revolucionarnega ljudstva. Ti ljudje skušajo uničiti naše glavne štabe proletarske revolucije. Uničiti moramo zvite načrte teh demonov.» Na koncu je Lin Piao pozval množice delavcev, kmetov in vojakov, naj odločno podpirajo revolucionarne študente in njihovo dejavnost. Na zborovanju je bil navzoč tudi Maocetung.

Po govoru ministra za obrambo je govoril ministrski predsednik Čuenlaj, ki je zlasti poudaril posledice «kulturne revolucije» za gospodarstvo. Kakor poroča agencija Nova Kitajska, je Čuenlaj izjavil, da se «industriji in kmetijstvu dežele odpirajo neizmerne prespektive blaginje, kakršne še ni bilo, in to zaradi velike kulturne proletarske revolucije». Dodal je: «Velike važnosti je, da dobro izpolnjujemo našo nalogo industrijske in kmetijske proizvodnje. Odzvati se moramo pozivu predsednika Maocetunga ter stalno voditi revolucijo na eni strani ter proizvodnjo na drugi strani, zato da zmagamo na obeh področjih.

V zvezi z Vietnamom je Čuenlaj izjavil, da je tudi pomoč, ki jo Kitajska daje Vietnamu, sestavni del «kulturne revolucije». Zatem je pozval «množice delavcev, kmetov, znanstvenikov, tehnikov in funkcionarjev, naj z navdušenjem uporabljajo energijo, ki izhaja iz «kulturne revolucije», da razvijejo industrijsko in kmetijsko proizvodnjo ter znanstveno raziskovanje. Izrekel je priznanje «rdečim gardistom» in «drugi revolucionarni mladini» za veliko funkcijo, ki jo imajo v «kulturni revoluciji», in je zaključil: «Pozdravljamo in podpiramo vaša revolucionarna dejanja. Prepričani smo, da boste visoko dvigali rdečo zastavo Maocetungove misli in se boste naučili, kako se dela revolucija v revoluciji.

Te dni je na obisku v Jugoslaviji delegacija alžirske narodnoosvobodilne fronte, ki jo vodi Serif Belkasem. Na sliki: tajnica CK ZK Hrvatske dr. Savka Dabčević se pozdravlja z Belkasemom

Nemška politika celovškega ordinariata

Koroški Slovenci, krški (celovški) škofijski ordinariat in Vatikan

O stališču celovškega škofa ter nekaterih njegovih sodelavcev do vprašanj slovenskih vernikov smo že včasih kaj objavili; tu ponatiskujemo članek, ki je izšel v zadnji številki «Naših razgledov».

Maja meseca letos je izšla v Celovcu brošura z naslovom Für den Religionsunterricht in der Muttersprache (Za verouk v materinščini), ki vsebuje dokumente, spomenice, pisma in članke iz sedaj že sedemletnega zaostrenega (od novega manjšinskošolskega zakona 19. marca 1959 in škofijskih navodil 17. septembra 1959 dalje, s katerimi je bilo odpravljeno dotedanje načelo poučevanja verouka v materinščini) spora med Narodnim svetom koroških Slovencev (NSKS, zastopnik katoliško svetovnonazorno organiziranih Slovencev) in celovškim škofijskim ordinariatom. Glasovi iz Ljubljane, kulturnega središča vseh Slovencev, niso omenjeni, čeprav so bili o tem sporu prav tu (revija Nova pot, verski list Družina, dokler mu je cerkveno predstojništvo dovoljevalo o tem pisati) napisani najbolj temeljiti članki. Omenjena ni niti zadevna intervencija slovenskih škofov pri celovškem škofu dr. Köstnerju na II. vatikanskem koncilu. Razlogi? Ali je bila intervencija takega značaja, da o njej ni niti vredno govoriti?

Narodni svet koroških Slovencev se sicer kar le mogoče drži načela, da o tem sporu v javnosti ne govori. Svoj protest, objavljen v Našem tedniku — Kroniki 28. marca 1963 je objavil šele po mnogih drugih brezuspešnih vlogah in peticijah pri škofijskem ordinariatu, potem, ko se je zaman prizadeval, da bi sporna vprašanja obravnavali v neposrednih razgovorih. Razmere morajo biti slej ko prej dovolj težke, da se je Narodni svet končno odločil, da seznani javnost s celotnim dosedanjim potekom tega spora.

Ker je NSKS posamezne faze tega spora prikrival, zvemo za nekatere dokumente in dejstva šele iz te brošure.

Doslej neobjavljena spomenica skupine slovenskih intelektualcev z dne 30. septembra 1959, naslovljena na celovškega škofa dr. Köstnerja (str. 5—13), zatrjuje in dokazuje predvsem, da je § 16 (2) manjšinskošolskega zakona z dne 19. marca 1959, ki določa, da je za otroke, priglašene k dvojezičnemu pouku, tudi verouk dvojezičen (za otroke, priglašene k samo nemškemu pouku, pa samo v nemščini), protiustaven in da bi moral škofijski ordinariat proti temu vložiti tožbo na ustavno sodišče. S svojimi navodili z dne 17. septembra 1959, izdanimi popolnoma v smislu § 16 (2) novega manjšinskošolskega zakona, je celovški škofijski ordinariat, tako trdi spomenica, pravzaprav odstopil državi pravico, ki mu pripada po ustavi, po avstrijskem konkordatu in po kanonskem pravu, da namreč izključno sam izdaja predpise o poučevanju verouka na šolah. S tem zatrjevanjem in dokazovanjem se začne tudi vloga, ki jo je na prošnjo NSKS decembra 1962 naslovila na Vatikan Federalistična zveza evropskih narodnostnih skupin (FZENS, str. 20—21). V prvem odstavku citira člen I § 3, točka 5 konkordata med Sveto stolico in republiko Avstrijo: «Vsi verouučitelji so glede posredovanja (Vermittlung) katoliške učne snovi (Lehrgut) podrejeni izključno cerkvenim predpisom in odredbam.» Vatikan bo to vlogo v nadaljnje obravnavanje poslal s svojim mnenjem o tem vprašanju nadškofu v Xanthusu (na Danskem, kjer je sedež FZENS), ta pa celovškemu škofu. Celovški škof je odgovoril na to vlogo nadškofu v Xanthusu (str. 45—49) med drugim, da citat iz konkordata ni popoln, citirano konkordatno določilo pa da se v nadaljnjem glasi še «sicer pa so (U.: verouučitelji) v svojem poučevanju podrejeni tudi splošnim državnim šolskim predpisom... Kakor Sveta stolica po Vašem pismu pravilno pripominja v prvem delu stavka, ki se citira, ni mišljen jezik, temveč le vsebina in metoda verskega pouka». (Ta razlaga nam je sicer znana že iz okrožnice kancelerja celovškega škofijskega ordinariata dr. Kirchnerja, s katero odgovarja na članek NSKS, objavljen v Našem tedniku — Kroniki 28. marca 1963.) Po mnenju celovškega škofa in Vatikana med predpise o posredovanju, podajanju neke učne snovi, o metodi poučevanja, torej ne spada tudi jezik. Če je jezik tako postranskega pomena za posredovanje, podajanje katoliškega nauka, zakaj potem taka občutljivost za nemške želje in zahteve, zakaj taka pripravljenost ugoditi nemškonacionalističnim protestom proti verouku v slovenščini? Tudi «nemškim» staršem bi potem mogel ordinariat odgovoriti, naj ne bodo tako občutljivi, poglavitno da je, da se otroci verouka sploh uče. Ne glede na to pa je jezik s pojmom posredovanja neke učne snovi neločljivo povezan, je bistvena sestavina pojma posredovanja, podajanja učne snovi. Ne moreš posredovati neke učne snovi drugače kakor v nekem jeziku in dobro posredovati drugače kakor v materinem jeziku učencev. Ločevanje med posredovanjem neke učne snovi in jezikom tega posredovanja na osnovnih šolah je nasilna, neinteligentna, sofistična distinkcija, očiten izraz germanizatoričnih teženj. Ali ne bi bilo prav, da bi se Vatikan distanciral od takega pojmovanja ali pa mu ni za to in hoče težnje celovškega ordinariata prav podpreti? Sicer pa, ali je tudi avstrijska vlada od vsega začetka interpretirala citirani člen konkordata enako kakor Vatikan? Zakaj je pred uzakonitvijo člena 16 novega manjšinskošolskega zakona vprašala za mnenje škofijski ordinariat v Celovcu? Dokler nimamo skupne interpretacije obeh pogodbenikov, tudi ni mogoče govoriti o avtentičnosti interpretacije.

Spomenica koroških slovenskih intelektualcev nadalje polemizira proti sklicevanju škofijskega ordinariata na načela cerkve in na papeška navodila, ki da predpisujejo popolno svobodo odločanja ter so se koroški starši in drugi vzgojni upravičenci, tako zatrjuje ordinariat, cisto svobodno odločili za nemški ali dvojezični šolski pouk in s tem tudi za nemški ali dvojezični verouk. Tudi ordinariatu so znane težke zgodovinskopsihološke usedline v velikem delu koroških Slovencev in znane so mu tudi še danes žive gospodarskosocialne in politične sile večinskega naroda, ki pritiskajo nanje. Celovški škofijski ordinariat torej nima pravice sklicevati se na cerkvena načela in papeška navodila, tako pravi ta spomenica.

Podpisna akcija slovenskih staršev in drugih vzgojnih upravičencev za verouk v materinščini (str. 15) s 4500 podpisi, v času, ko je skupina slovenskih intelektualcev vlagala svojo spomenico pri škofijskem ordinariatu, še ni bila končana. Zato se ta spomenica na to podpisno akcijo še ne sklicuje. Zato izrazito in poudarjeno pa omenja to podpisno akcijo že omenjena vloga FZENS na Vatikan. Ta 4500 podpisov spada gotovo med najbolj prepričljive manifestacije odpora koroških Slovencev proti celovškemu ordinariatu, obravnavanje teh podpisov po ordinariatu pa med najbolj jasne dokaze, kako je s pravico staršev, na katero se ordinariat skupaj z nemškimi nacionalisti najbolj sklicuje. Že primerjava med številom učencev priglašenih k dvojezičnemu pouku — okrog 1700 skupno z onimi na glavnih šolah — in 4500 podpisi za slovenski verouk dovolj pove. Kakor smo že večkrat rekli: «Pravica staršev je in pravica staršev ni, kakor že kaže v škodo slovenstva». Izmotavanje ordinariata pred temi 4500 podpisi je nekaj neizrečno klavrnega. Ni pa jasno, takšno stališče k tem podpisom zavzema Vatikan. Ni nam znana vsebina pisma Vatikana nadškofu v Xanthusu in ni nam znana vsebina pisma tega nadškofa celovškemu škofu. V svojem odgovoru govori celovški škof le o vatikanski interpretaciji zadevnega člena avstrijskega konkordata, 4500 podpisov omenja izven besed o interpretaciji. Ne nazadnje v interesu Vatikana bi bilo, da se to pojasni. Koroški Slovenci bi bili sicer upravičeni misliti, da se Vatikan v celoti solidarizira s celovškim škofijskim ordinariatom. Že vatikanska interpretacija citiraneza člena konkordata je dovolj škodljiva in se kaj malo sklada s priporočilom o ravnanju nasproti manjšinam v encikliki papeža Janeza XXIII: Pacem in terris.

Odnos celovškega škofijskega ordinariata do koroških Slovencev karakterizirajo po objavljenih dokumentih v brošuri Für den Religionsunterricht in der Muttersprache posebno jasno še sledeče izjave, dejanja, dejstva:

Zaradi članka «Kdo nosi v škofiji zadnjo odgovornost pred Bogom» v Koroškem tedniku — Kroniki z dne 28. marca 1963 — je celovški škofijski ordinariat tožil Koroški tednik pred sodiščem. Če se celovški ordinariat razgovarja s KSKS, se razgovarja torej po sodišču. (Tednik je bil sicer obsojen na objavo majhnega dela ordinaristovega popravka, v glavnem pa je ordinariat izgubil in bil obsojen na plačilo vseh stroškov).

Zadnji odstavek odgovora celovškega škofa nadškofu v Xanthusu se glasi: «Če povzamem, kar sem povedal, morem reči: škofijski ordinariat priznava slovenski manjšini vse pravice, ki ji pripadajo. Mora pa tudi nemški večini pravično priznati to, kar zahteva zase manjšina» (str. 49). Res, uboga, ogrožena nemška večina na Koroškem. Na mestu bi bili zelo močni izrazi, ki bi ustrezno označili moralni značaj te škofove izjave.

Spomenica s 4500 podpisi slovenskih staršev in drugih vzgojnih upravičencev za verouk v slovenščini je izročila na ordinariatu posebna delegacija. Odgovorili so ji, «da se dosedanje stanje, po katerem se poučuje verouk v materinščini otroka, tako in tako ne bo nič spremenilo» (str. 15). Isto je izjavil škof Köstner duhovnikom boroveljske dekanije 5. oktobra 1955 (str. 15). Dejansko pa se je stanje spremenilo v popolno nasprotje dotedanjega. Ordinariat strogo pazi, da se njegova navodila z dne 17. septembra 1959 dosledno izvajajo. Duhovnike, ki jih nemški nacionalisti ovadijo, češ da kršijo ta navodila, kliče ordinariat na zaslišanje in jih disciplinsko kaznuje. Posebno doslednost kaže tudi «presenetljivi predlog» (tako ga imenuje brošura) generalnega vikarja Kadrasa (str. 16-17) na dobrolsko proštijo. Po tem predlogu naj bi organizirali na ljudski šoli v Dobrli vesi (v nadaljnjem pa seveda tudi drugod, če bi tu uspelo) za učence, ki so priglašeni k dvojezičnemu pouku, posebna veroučna skupina iz vseh učnih stopenj (Unterrichtsstufen). Slovenski otroci, priglašeni za nemški pouk, naj bi prav pri verouku ne slišali nobene slovenske besede več, to je bil namen tega predloga. Ordinariat je pripomnil, da je namen tega predloga pomirjenje. Pomirjenje koga? Očitno pomirjenje nemških nacionalistov. Predsednik velikovškega okrajnega šolskega sveta, okrajni glavar dr. Wagner, je ta predlog zavrnili z utemeljitvijo, da to ni izvedljivo in je pokazal s tem večjo umerjenost kakor ordinariat.

Tolerantni odnos ordinariata do takih hujskačev, kakor je gospovetski župnik Mücher, je nadaljnji primer sovražnega odnosa ordinariata do koroških Slovencev. Mucher je bil po letu 1945 več let sekretar škofa in je vsakokratni škof prošt gosposvetske župnije (str. 41). Mucher je znan po pamfletih proti sv. Cirilu in Metodu, proti papežu Janezu XXIII. in proti koroškim Slovencem, vse iz istega, zagrizeno nemškonacionalističnega duha, maskiranega s koroškim patriotizmom (str. 39-41).

Ponovno po letu 1945 je NSKS prosil, da bi škof imenoval za dvojezični del škofije posebnega generalnega vikarja — Slovenca. Ponovil je to prošnjo 22. julija 1965. Medtem je v smislu sklepov javne seje 4. zasedanja II. vatikanskega koncila izšel dekret z dne 28. oktobra 1965, ki prav za take primere kakor je koroški, predvideva imenovanje koadjutorja in pomožnega škofa (str. 57-58). Škof molči.

V zadnji spomenici z dne 22. julija 1965 (str. 55-58) ugotavlja NSKS med drugim, da je med slovenskimi organizacijami in škofijskim ordinariatom prenehal vsak razgovor. Pač pa je prišlo do razgovorov z mnogimi zveznimi in deželnimi uradi, v katerih so razbistrili mnoga težka vprašanja in mnoge probleme v veliki meri ter pravočasno rešili, preden so postali prestižna vprašanja. Ustvarili so vzdušje zaupanja, v katerem je mogoče vedno laže razpravljati. «Medtem ko se kardinal dr. König — ustrezno intencijam Apostolske stolice v Rimu — uspešno trudi, da bi omogočil zopetno srečanje ločenega krščanstva in zbližanje med Zahodom in Vzhodom, je dosedanje vedenje krškega ordinariata do slovenske manjšine na Koroškem naravnost žaljivo in toliko nerazumljivo, ker škofijski ordinariat ni ničesar ukrenil in poizkusil, da bi si pridobil zaupanje koroških Slovencev. Naziranje škofijskega ordinariata, da bo čas sam rešil te probleme, pomeni le nevarnost, da se bo prepad med manjšino in ordinariatom še poglobil in da se bodo napetosti še povečale».

Celovški škofijski ordinariat je danes ena najbolj vidnih postojank nemškega nacionalizma v Evropi. V celovškem škofijskem ordinariatu se je po zanimivi zgodovinski poti po letu 1918 osredotočil in ohranil duh srednjeveškega Salzburga, njegove sovražene, nasilne politike proti Slovanom. Ali more Vatikan, ali smejo avstrijski in slovenski škofje o tem še molčati?

LOJZE UDE

Skupina žensk je v četrtek demonstrirala pred Montecitoriom za «malo razporoko». Videti je, da demonstracija ni šla preveč na ostrino

Theodore Dreiser: Finančnik

Ameriškega pisatelja Theodorea Dreiserja (1871-1945), enega prvih modernih ameriških pisateljev, utemeljitelja ameriškega naturalizma, poznamo že po treh knjigah, ki so izšle v slovenskem prevodu. Poleg romana Sestra Carrie in romana o Jennie Gerhardtovi je slovenskim bralcem znan predvsem Dreiserjev največji pripovedni tekst Ameriška tragedija. V njem je pisatelj ožigosal moderno ameriško družbo, in jo obtožil, da dopušča na eni strani največja bogastva, na drugi strani pa revščino. Kakor je v vseh svojih delih bičal težke socialne prilike in nemogočo ameriško družbeno ureditev, puritanstvo, hlastanje za denarjem in izkoriščanje malih ljudi, tako je oster družbeni kritik ostal tudi v romanu Finančnik, katerega slovenski prevod je pravkar izdala Državna založba Slovenije in tako posredovala slovenskim bralcem še eno veliko delo moderne ameriške književnosti. S tem velikim romanom bodo slovenski bralci spoznali ne samo košček ameriškega življenja, predvsem življenja v poslovnem svetu finančnih transakcij in špekulacij, temveč predvsem osebnosti velikih finančnikov, borznih špekulantov in poslovnih ljudi, ki se ne strašijo nobenih sredstev za dosego svojih večkrat tudi močno umazanih poslov.

Roman Finančnik pripoveduje o svetu ameriških kapitalistov, predvsem finančnikov, med katerimi je tudi Frank Cowperwood. Ta je sin bančnega uslužbenca, ki se povzpne celo do ravnatelja, toda njegov mladi sin ga v vsem prekaša. In mladi Frank, ki kaže izreden smisel za bančno poslovanje, za špekulacije na borzi in za finančne transakcije, se že kmalu po dvajsetem letu povzpne med vodilne finančne osebnosti Philadelphie. Seveda v zadnjih desetletjih preteklega stoletja, ko se celoten roman dogaja. Poroči se z ugledno bogato vdovo, vzdržuje poslovne in družbene stike z najuglednejšimi osebnostmi mesta in si tako pridobi v nekaj letih izredno bogastvo. Toda, ko se zaradi požara v Chicagu zamaje stabilnost trga in pade vrednost najrazličnejših vrednostnih papirjev in delnic, propade tudi Frank Cowperwood. Ker je medtem navezal stike s hčerko enega od vodilnih gospodarstvenikov, ta pa zve za to razmerje, ga sklene uničiti. In tako Cowperwood ne propade samo finančno. Spravijo ga v zapor, obtožijo goljufij in obsodijo na štiri leta zapora. Šele ko umre njegov največji nasprotnik, ga pomiloste. In v nekaj letih si mladi mož spet pridobi premoženje in z njim ugled.

Roman Finančnik prikazuje dvig, propad in ponoven dvig ameriškega poslovnega človeka, ki je sicer izredno nadarjen, ki pa se tudi ne brani nobenih sredstev, da bi se povzpel. Pri tem pa vsi veliki finančniki ravnajo prav tako. Gledajo predvsem nase, brezobzirno izigravajo drug drugega in se pri tem poslužujejo vseh dovoljenih in nedovoljenih sredstev, od finančnega pritiska, podkupovanja do lažnih ovadb in fizičnega nasilja. Roman Finančnik je torej odkrita, neusmiljeno realistična podoba razmer v ameriških poslovnih krogih, ki ob želji za čim večjim finančnim uspehom povsem pozabljajo ne samo na vse duhovne vrednote temveč predvsem na človeka samega.

Delo je napisano mojstrsko, pri tem pa izredno zanimivo, čeprav bo morda povprečen bralec šel mimo številnih opisanih podrobnosti ameriškega finančnega in borznega poslovanja, ki jih tudi ne bo razumel. S svojo ostro kritično noto pa Dreiserjeva pripoved naravnost pretresljivo učinkuje na bralca.

Roman Finančnik je v prevodu Jožeta Stabeja izšel v zbirki Svetovni klasiki, v kateri sta napovedana še dva Dreiserjeva romana Titan in Stoik, ki s Finančnikom tvorita trilogijo. Upamo, da bomo kmalu dobili še ta dva teksta.

Sl. Ru.

* * *

MILAN, 16. — *Pevec Johnny Dorelli je danes prestal lažjo operacijo v grlu. Obiskalo ga je že več pevcev, med temi Françoise Hardy, Gigliola Cinquetti, Caterina Caselli in Gino Paoli. Po treh ali štirih dneh bo Dorelli lahko bolnišnico zapustil.*

CONRAD IN GORDON V C. KENNEDY

Napeto pričakovanje poročila astronavtov

Po izstrelitvi «Gemini 12» se bo pričela serija «Apollo»; po tem programu bodo v kabinah po tri osebe

CAPE KENNEDY, 16. — Po srečnem zaključku svoje izredne naloge sta se astronavta Pete Conrad in Richard Gordon s helikopterjem vrnila v Cape Kennedy. Vsi voditelji programa «Gemini» so ju sprejeli in spraševali o njuni poti v vesolje.

Naslednjih deset dni bosta oba astronavta močno zaposlena. Na trakove bodo posneli vse, kar bosta povedala, ko bosta popisovala, minuto za minuto, vse, kar sta doživela. Znaten del njunega poročila bo gotovo posvečen tistim 15 minutam, ko je Gordon zapustil kabino pa je nenadoma začutil tako utrujenost, da ni mogel opraviti «vesoljskega sprehoda», ki naj bi trajal 115 minut.

RIM, 16. — Jutri, v soboto, 17. septembra, bodo med televizijskimi vestmi okrog 23. ure na nacionalnem programu prenašali fotografije, ki jih je posnel kozmonavt Conrad iz vesoljske kabine «Gemini 11».

Dr. Georges Mueller, ravnatelj ameriškega programa za vesoljske polete z ljudmi, je povedal, da bo «Gemini 12» — zadnja od kabin z dvočlansko posadko, ki bo izstreljena pred začetkom serije «Apollo» (kabine s tremi astronavti) — letela štiri dni namesto 72 ur, kot je bilo prvotno rečeno. Začasno je določeno, da bo «Gemini 12» izstreljena 31. oktobra. Mueller je dostavil, da bodo morali voditelji programa «Gemini» (gotovo ob upoštevanju težav, na katere je naletel Gordon pri svojem poskusu «vesoljskega sprehoda») verjetno kaj spremeniti pri «sprehodu okrog sveta», ki ga bo moral astronavt Buzz Aldrin opraviti med poletom «Gemini 12». To bo namreč zadnja možnost za ameriške vesoljske tehnike, da najdejo «ključ» za vesoljske sprehode. Program «Apollo» namreč ne predvideva, da bi astronavti šli v vesolju iz kabine, vse do konca 1967 ali do začetka 1968. Noben ameriški astronavt torej do teh datumov ne bo imel priložnosti, da se sreča s tem problemom.

Predstavnik NASA pa je sporočil, da je «Lunar Orbiter» poslal 215 fotografij ter s tem izpolnil svojo fotografsko nalogo. Satelit pa še naprej leti okrog Lune in zbira druge znanstvene podatke. Računajo, da se bo raztreščil na Luninih tleh približno v šestih mesecih.

Ameriško letalstvo pa je včeraj zvečer izstrelilo satelit. Zaradi norm o varnosti letalstva niso objavljene podrobnosti o namenih satelita.

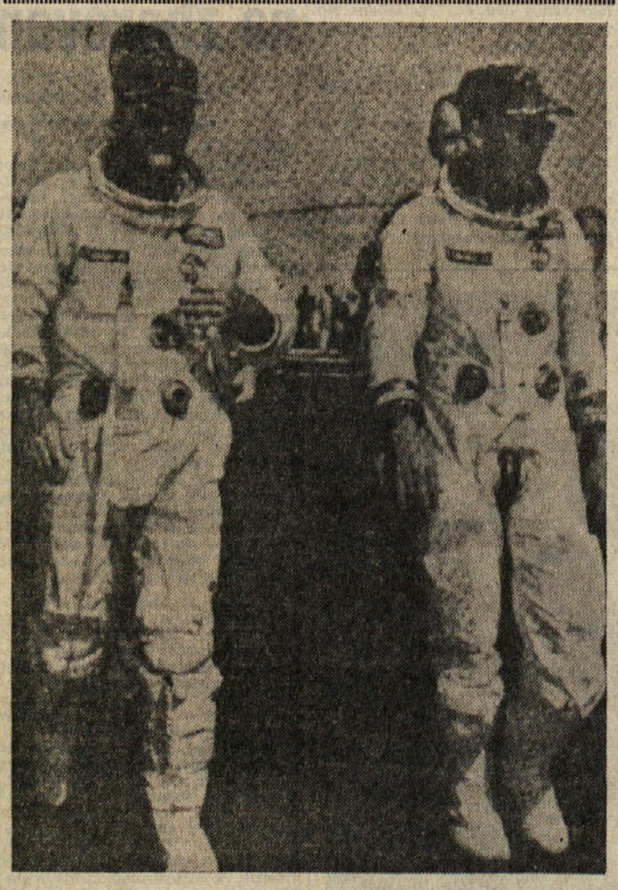

Astronavta Gordon in Conrad na letalonosilki «Guam» kmalu po povratku iz vesolja. Včeraj sta s helikopterjem prispela v Cape Kennedy, kjer sta pri voditeljih in tovariših doživela triumfalen sprejem

PO POTOPITVI PODMORNICE

Od dvajsetih oseb rešena samo ena

Zaradi slabega vremena so opustili poskuse, da bi podmornico dvignili na površje

KIEL, 16. — Davi so spet skušali najti morebitne preživele z zahodnonemške podmornice «Hai», ki se je v torek potopila 60 m globoko v Dogger Banku. Doslej je znano, da je šest mrtvih in 13 pogrešanih, enega samega člana posadke pa so našli. Ta je povedal, da je poveljnik podmornice ukazal, naj zapuste podmornico, ko je opazil okvaro. Danes je prispel splav-žerjav «Magnus II», da bi poskusil spraviti potopljeno podmornico na površje. Toda zaradi slabih vremenskih razmer je težko ugotoviti, kje je podmornica potopljena. Ker se je vreme še bolj poslabšalo, se je moral tudi «Magnus II» vrniti v pristanišče. Tudi iskanje z letali so prekinili.

Papež je po apostolski nunciaturi izrazil nemškim oblastem sožalje ob nesreči.

Umrl je deček ki so mu hoteli presaditi ledvico

DENVER (Colorado), 16. — Giorgio Corsini, 14-letni deček, ki je 8. avgusta prispel iz Pistoie v Denver, da bi mu tu z operacijo presadili ledvico, je včeraj umrl, ne da bi zdravniki sploh mogli poskusiti operacije. Ko je umrl, so bili pri njem njegovi starši.

Deček je imel eno ledvico že od rojstva prizadeto, druga pa je bila poškodovana pri neki avtomobilski nesreči leta 1964. S pomočjo zbirke, ki jo je pričel neki list v Firencah, so starši (oče je šolski sluga) lahko dečka z letalom peljali v Denver, kjer so ga sprejeli na polikliniko. Po pregledu pa so se ameriški zdravniki negativno izrekli: Giorgia Corsinija niso mogli operirati zaradi velike oslabelosti. Sklenjeno je bilo, da bodo dečka odpeljali nazaj v Rim ter ga spravili v univerzitetni inštitut za patološko kirurgijo. Zdravniki bi skušali spraviti bolnika zopet do moči; potem bi mogoče lahko prišlo do operacije za presaditev ledvice. Toda v soboto se je dečkovo srce ustavilo. Zdravnikom je sicer uspelo njegovo srce spet pognati, toda to je še bolj oslabilo že oslabljeni organizem Giorgia Corsinija, ki se potem ni mogel več upirati ponovni slabosti. Truplo bodo prepeljali v domovino.

MADRID, 16. — Neko španisko letalo je moralo zasilno pristati na morju komaj deset minut potem, ko je vzletelo z otoka Palma (Kanarski otoki), namenjeno na otok Tenerife. Od 27 oseb je samo ena izgubila življenje, ostalih 26 pa so rešili ribiči, ki so bili v bližini.

Na Jadranu še vedno močan turistični tok

BEOGRAD, 16. — Čeprav je na Jadranu trenutno na dopustu veliko tujih turistov za ta letni čas, je vseeno čutiti, da se je s prvimi dnevi septembra začela posezona.

Po poročilih, ki te dni prihajajo iz obmorskih krajev je videti, da je precej počitniških domov zaprlo vrata, ker je večina domačih turistov izrabila dopuste. Tujci pa še vedno množično prihajajo, zato bo večina hotelov verjetno delala z nezmanjšanim tempom tudi oktobra. Lepo vreme in popusti od 20 do 50 odstotkov, ki jih dajejo hoteli so glavni razlog, da tuje agencije napovedujejo prihod novih turistov.

Na širšem območju Reke so hoteli trenutno 70 do 80 odstotkov zasedeni. Večjih sprememb ne pričakujejo do konca meseca, kar bo, tako poudarjajo, zelo dobro vplivalo na končno letošnjo bilanco. Julija in avgusta je bilo v Opatiji in njeni bližnji okolici približno 720.000 prenočitev ali 135.000 več kot v istih mesecih lani. Gostitelji na kvarnerski rivieri pričakujejo letos dobre dohodke od turizma.

Tudi v turističnih središčih Dalmacije je te dni še precej tujih turistov, vendar na plažah in sprehajališčih ni prejšnje gneče. V dubrovniških hotelih je trenutno približno 17.000 gostov, predvsem iz tujine. V minulih sedmih mesecih je bilo v Dubrovniku več kot milijon prenočevanj gostov iz države in tujine. S tem so dubrovniški gostinci dosegli vse dosedanje rekorde.

V Črnogorskem primorju je prav tako še veliko tujih turistov, razen v Petrovcu na moru, ki je po potresu skoro prazen. V Budvi so vsi hoteli zasedeni, tako da bodo prosta mesta šele po 10. oktobru. Črno goro je v sedmih mesecih obiskalo več kot 150.000 domačih in približno 70.000 tujih turistov. Največ gostov je bilo julija, predvsem Nemcev in Angležev.

Za «bruce» v Rimu boljši časi

RIM, 16. — Novi rektor rimske univerze Gaetano Martino je s posebnim opozorilom, ki visi na univerzi, prepovedal razne norčije na račun «brucov» (matricole). Vsi starejši študentje, ki bi kakorkoli nadlegovali novince, bodo strogo kaznovani. Novinci se bodo lahko obrnili za pomoč na disciplinski urad pri rektoratu, na uslužbence in tudi na agente javne varnosti. Seveda je prepovedano zahtevati kakršne koli vsote denarja in podobno. Proti kršiteljem bodo strogo uporabili zakonske sankcije. Do tega ukrepa je prišlo, poudarja opozorilo, ker se je «lov na bruce» v zadnjih letih izrodil in dobil oblike, ki so vedno bolj daleč od zdrave, šaljive in vedre manifestacije mladostne prešernosti. Zaman so bili vsi pozivi akademskih oblasti, je še rečeno v pozivu, da ne bi prišlo do degeneracije navade, ki je po svojem nasilju, zlorabah in nadlegovanju sedaj že v ostrem nasprotju z duhom časa in z zahtevami po urejenem in olikanem življenju na rimski univerzi.

Pameten ukrep rimskega rektorja bodo verjetno posnemali še ostali rektorji.

Nezgoda italijanskih romarjev Španiji

BURGOS, 16. — Avtobus z romarji se je blizu Burgosa zaletel v neki drugi avtobus. Oba šoferja sta se ubila, mnogo oseb pa je bilo ranjenih. Romarji so bili iz Messine in so se vračali iz Fatime (Portugalska); njih nadaljnji cilj je bil Lourdes. Vodja romanja je sporočil v Messino, da se romarjem ni zgodilo nič hudega; stanje ranjencev se izboljšuje, tako da se bo vsa skupina lahko vrnila pred koncem meseca.

Povsod iščejo «kralja goljufij»

MILAN, 16. — Vse italijanske kvesture iščejo 53-letnega Franca Diranija Tripolija, enega izmed «kraljev goljufije». Zaprt je bil v kazenski koloniji v Castelfranco Emilia, pa je dobil za nagrado osem dni «počitnic». Vendar se potem ni več javil milanski policiji za kontrolo.

Dirani Tripoli je ljudi ogoljufal za več sto milijonov. Pri tem je seveda pogosto spreminjal svoje osebne podatke. Zadnjo veliko goljufijo je napravil skupaj z drugim goljufom, Domenicom «Mimijem» Botto. Šla sta v Rim in Botta se je izdajal za odvetnika, Dirani Tripoli pa za industrijca. Tako jima je uspelo ogoljufati nekega urarja za 23 milijonov lir. Ko so ga aretirali, je Tripoli priznal okrog 70 goljufij za milijardo lir.

Ker se Dirani Tripoli ni vrnil na svoje stanovanje v Milanu, ga sedaj po vsej Italiji iščejo.

Nova «vera» z - LSD

NEW YORK, 16. — Dr. Timothy Leary, ki je znan po svojih študijah in eksperimentih s snovjo «LSD», ki povzroča halucinacije, je ustanovil novo «vero».

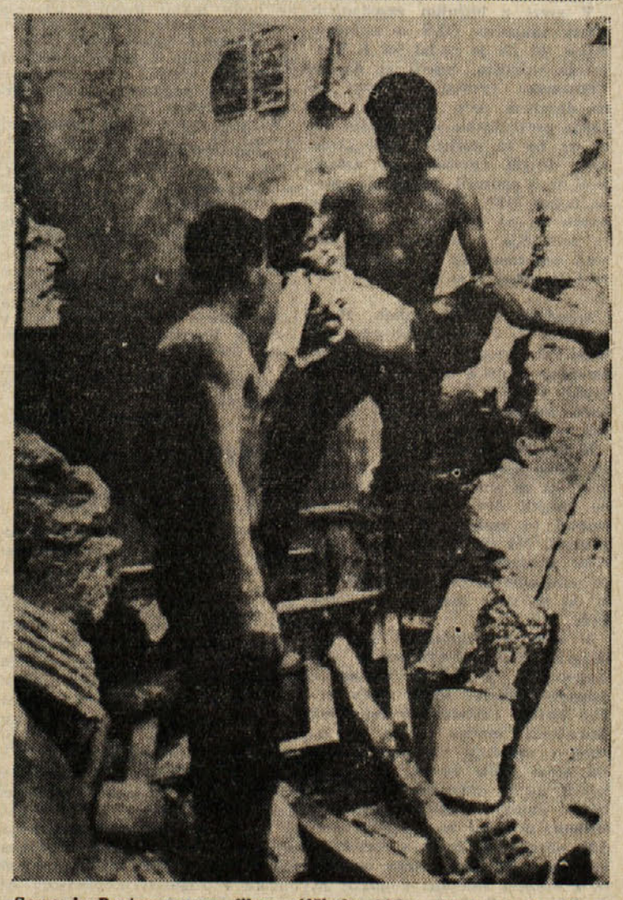

Scena iz Pontecorvovega filma «Alžirska bitka», ki je na beneškem festivalu dobil «zlatega leva». (V jutrišnji številki bo še en članek o festivalu)

KRATEK SPREHOD SKOZI NEKAJ DESETLETIJ

Nemirna Argentina ni več izključno agrarna dežela

Nekoč «žitnica sveta» in največji izvoznik mesa, danes meso racionirano - Toda letna proizvodnja avtomobilov: 200 tisoč

Velik del Latinske Amerike ali tako imenovane «zelene celine» je zajel val demonstracij. V glavnem se te demonstracije izražajo v odločnem protestu proti poskusom ZDA, da bi vladale na tem zemljepisnem področju. V Argentini pa se že dolgo nadaljujejo demonstracije študentov. Te demonstracije so v zadnjih dneh dobile novo obeležje, ker so se visokošolcem pridružili tudi delavci. Sindikati so namreč izrazili svojo solidarnost z zahtevami študentov. To je tem bolj značilno zaradi dejstva, da je pred dvema tednoma argentinska vlada izdala vrsto dekretov za pobijanje «neredov» v deželi. Prvi je bil dekret o prepovedi stavk, z drugim dekretom pa so oblasti razpustile študentske organizacije na vseučilišču v Cordovi. Stanje v deželi se zato stalno slabša in kljub zapori nekaterih univerz ali fakultet se vzdušje noče pomiriti.

Ne bomo tu razglabljali o sedanjih vzrokih teh neredov, o stavkah delavcev in demonstracijah visokošolcev, pač pa bomo prikazali kratko sliko te dežele, ki nam bo posredno nakazala osnovne vzroke sedanjega stanja. Vsa Latinska Amerika je politično «zelo živa» in Argentina prav nič manj kot ostale dežele «zelene celine». Vlade se pogosto menjujejo, razmere niso ustaljene. Zakaj?

Leta 1930, torej pred 36 leti so Argentino imenovali «žitnico sveta» in tudi «ponos Latinske Amerike». Poldrugo desetletje pozneje, ob koncu zadnje vojne, so Argentino imenovali «mlado deželo», ki je sposobna največjega razvoja. Danes pa zanjo trdijo, da se že otresa naziva «dežele v razvoju» in prav temu mnogi pripisujejo mnoga protislovja, ki so značilna za državo v takšnem stadiju razvoja in, seveda, tudi razmere, ki so vzrok sedanjih dogodkov.

Oglejmo si na kratko zgodovino 36 let, odkar je bila Argentina «žitnica sveta», do sedaj, ko se skuša vključiti v družbo razvitih dežel.

Leta 1930 je neki general stopil v glavno dvorano Casa Rosada in odločno rekel: «Gospod predsednik, vi ste odstavljeni. Pojdite z menoj.»

Ko se je zgodilo to, torej leta 1930, je dohodek na posameznega argentinskega državljana bil za 25 odst. nižji od povprečnega dohodka Američana. Argentina je bila tedaj izrazito agrarna država, «žitnica sveta», največji izvoznik mesa na svetu, na vsakega državljana so prišla štiri goveda.

Letos se je v Casa Rosada ponovil primer iz leta 1930. Ponovno je v glavno dvorano predsedstva vstopil general in rekel predsedniku, da je odstavljen. In v tem razdobju med prvim in drugim podobnim obiskom, v teh 36 letih se je v predsedniški palači razvrstilo že 14 osebnosti, 14 predsednikov, od katerih je bilo 8 vojakov in 6 civilistov. Čeprav ustava zahteva, da se predsednik Argentine voli za dobo 6 let, ni nobeden od 14 predsednikov ostal vso svojo mandatno dobo na oblasti, pač pa je trajala povprečna doba le dve leti in pol. Najmanj je trajalo predsedništvo generala Franklina Rousona, ki je bil predsednik Argentine le 3 ure.

In kaj se je v tem času v Argentini spremenilo? Če ne vzamemo v poštev nekaterih na zunaj bleščečih sprememb, je v Argentini prišlo tudi do resnih sprememb: meso je danes v nekdanji «žitnici sveta» in v državi, ki je bila največja izvoznica mesa na svetu — racionirano. Ob petkin in sobotah je klanje živine prepovedano. Dohodek na prebivalca, ki je bil tedaj, le za 25 odst. nižji od povprečnega dohodka v ZDA, je danes 6,5-krat nižji.

In vendar je Argentina, kljub vsem gornjim podatkom, velika dežela. Zemljepisno povedano meri 2,800.000 kv. km površine, to se pravi, da je velika malo manj kot deset Italij. Cesta, ki jo gradijo in ki povezuje skrajni jug s skrajnim severom dežele bo dolga 7.000 km. Dežela se deli na 22 pokrajin in zvezno zemlje Ognjene zemlje. Ta ogromna površina je tudi zelo rodovitna. Komaj 18 odst. njene površine bi ne mogli izkoristiti. Od ostale površine je kar 40 odst. takšne, da ne zahteva nikakršnih namakalnih ali podobnih naprav. Temu področju v Argentini pravijo «vlažna mapa» in prav na tem področju je tudi pokrajina Buenos Airesa, ki daje 40 odst. celotne argentinske proizvodnje. Zato tudi pravijo, da ima Argentina «veliko glavo in majhno telo». Argentina je dežela, kjer živi 23 milijonov prebivalcev z letnim dohodkom 460 dolarjev na prebivalca. Čeprav je dohodek za 6-krat nižji od ameriškega, je vendarle za dvakrat višji kot v Braziliji, in v vsej Latinski Ameriki imata višji dohodek le Urugvaj in Venezuela, poslednja prvenstveno na račun svojih ogromnih petrolejskih ležišč.

Letni dotok tujih plačilnih sredstev — v glavnem od izvoza kmetijskih pridelkov — znaša poldrugo milijardo dolarjev, kolikor znaša tudi dotok tujih plačilnih sredstev v Braziliji, ki pa šteje 85 milijonov prebivalcev. Toda rekli smo, da se Argentina že skuša vključiti med razvite dežele. Argentinski industrijski izdelki namreč začenjajo «konkurirati» klasičnim izvoznim artiklom — mesu in žitu. Argentina torej ni več le kmetijska država. Lansko leto je njena industrija izdelala 200.000 avtomobilov in že danes pride v Argentini po en avtomobil na 16 prebivalcev.

V minulih 36 letih so Argentinci stalno ponavljali zelo priljubljen rek: «Tako smo bogati, da je ni vlade, ki bi nas mogla uničiti.» To je resnica, kajti argentinsko bogastvo se more oceniti tudi drugače: v Argentini pride po en zdravnik že na 700 prebivalcev, medtem ko pride v ZDA po en zdravnik na 900 prebivalcev, v Braziliji pa celo na 2.500. Na tisoč prebivalcev imajo v Argentini že šest bolniških postelj in 80 odst. bolnišnic je državnih, to se pravi, da je v tolikšnem merilu tudi zdravljenje brezplačno.

Dve tretjini Argentincev živi v mestih in povprečna življenjska doba traja pri moških 62, pri ženskah celo 68 let. Glavni vzroki smrti so v Argentini starost, rak in bolezni srca. Poslednji vzrok smrti pripisujejo predvsem velikim količinam mesa, ki ga Argentinci uživajo, saj pride na posameznega državljana na leto 65 kg govejega in 25 kg telečjega odnosno svinjskega mesa.

Seveda smo tu prikazali le nekatere statistične podatke, ki so sicer točni, ki pa se ne ujemajo vedno z dejanskim stanjem, ko gre za resnično delitev na prebivalce, kajti v ogromnih konglomeratih, v velikanskih mestih je tudi masa skrajno siromašnih ljudi, da ne govorimo o indijanskih plemenih, ki žive še ob robu civilizacije.

Britt Ecklund, kakršno bomo videli v filmu «The double man», v katerem igra poleg nje tudi Yul Brynner

Zločini v Vietnamu

Prof. dr. Vladimir Dedijer, član Russellovega sodišča, o pripravah na sojenje ameriškemu ravnanju v vietnamski vojni

2.

VPRAŠANJE: Pa še drugi vojni zločini?

ODGOVOR: Sem sodi uporaba nepalm in fosfornih bomb, ki zažigajo velike komplekse zemljišča in uničujejo vse živo. Ko človeka oplazi goreča zmes, ne zaustavi ognja nobena stvar, ne voda ne zemlja, temveč se človek spremeni v živo baklo:... Potem je treba pretresti obtožbo o neusmiljenem uničevanju civilnega prebivalstva. Russellov sekretar se je v Severnem Vietnamu zgrozil spričo delovanja bombe Lazu Dog» (Leni pes). Te bombe so narejene nalašč za pokončevanje civilnega prebivalstva, ne pa vojaških objektov. V vsaki bombi je tisoče in tisoče granatnih drobcev» v obliki britvic. Ob eksploziji raznese britvice po velikih površinah in kogar britvica zadene, je hudo ranjen... Vietnamci se pritožujejo tudi, da so ameriški bombniki namenoma uničili mnogo bolnišnic, sanatorijev, svetišč, šol in drugih takih objektov.

VPRAŠANJE: Kakšna bo procedura v delu sodišča?

ODGOVOR: Najprej bodo prebrali obtožnico. Zastopal naj bi jo ameriški advokat Mrk Lane, vsaj tako mi je pred kratkim sporočil Bertrand Russell. Potem naj bi raziskovali dokazno gradivo; tega gradiva je več vrst. Iz Vietnama naj bi prišlo okoli 200 prič, večidel mož in žena iz vietnamskih vasi. Ti želijo pričati, kaj so doživeli ob bombardiranju vasi, zastrupljanju hrane, ljudi in živali. Potem naj bi zaslišali priče Američane, bodisi ameriške vojake v Vietnamu, bodisi ameriške državljane, ki so videli na svoje oči, kaj se dogaja v Vietnamu. Poleg tega bomo morali upoštevati tudi pisanje ameriškega tiska, se pravi pisanje ameriških dopisnikov iz Vietnama o načinu bojevanja v Vietnamu, o tem, ali so obtožbe resnične ali ne. Pred kratkim sem bral, na primer, v «New York Timesu» poročilo iz Sajgona; poročilo pravi da je bila v Vietnamu letos zastrupljena velika površina riževih polj, da pa so do konca leta planirane za zastrupitev še večje površine... Več znanstvenikov se je Russellu ponudilo, da bi prišli pred sodišče in opisali delovanje teh kemikalij in strupov.

VPRAŠANJE: Ali ima obtožena stran kakšne možnosti, da bi se branila pred obtožbo?

ODGOVOR: Bertrand Russell je pozval vse ameriške državljane ali kakšne druge osebe, naj pridejo pred sodišče in ovržejo obtožno gradivo, ki govori da ameriška vojska počne v Vietnamu vojne zločine. V tem smislu je pisal predsedniku ZDA Lyndonu Johnsonu, pozivajoč ga, naj se brani pred obtožbo.

VPRAŠANJE: Ali vse to kaj vpliva na ameriško administracijo?

ODGOVOR: O tem je težko kaj reči. Sodeč po časopisnih komentarjih je Leonard Mrke, šef «U. S. Information Agency», izjavil, da bi bilo treba kaj storiti zoper akcijo Bertranda Russella, češ da je akcija «obžalovanja vredna». Potem so ameriški časniki poročali, da je ameriški poveljnik v Vietnamu začel govoriti o tem, «da je treba zavarovati civilno prebivalstvo v Vietnamu pred pomotami pri bombardiranju»... Ob tem je zanimiv uvodnik v «New York Timesu», ki na koncu govori, da je treba ustanoviti neodvisno sodišče, ki bi pretreslo vojaške, politične, moralne in pravne vidike trpljenja civilnega prebivalstva v Vietnamu.

VPRAŠANJE: Kje naj bi bilo sojenje?

ODGOVOR: Kakor mi je pisal Bertrand Russell, to še ni gotovo. Po prvotnem načrtu bi moralo biti sojenje v Franciji. Toda sodeč po pisanju «Herald Tribune», ameriška vlada pritiska na francosko vlado, naj tega ne dovoli. Ali je to res, ne vem, dvomim pa, da bi bila ta intervencija uspešna. Francija je pod vodstvom generala de Gaulla neodvisna država. Sicer pa, ako iz kakršnih koli vzrokov sojenje ne bo moglo biti v Franciji, se bo sodišče sešlo na Švedskem, ako pa bi bile še tam ovire, bi prišla v poštev Finska. Vsaj tako me je obvestil Bertrand Russell.

VPRAŠANJE: Kdaj naj bi se sodišče sešlo?

ODGOVOR: Najprej naj bi se sešel pripravljalni komite, ki bi izoblikoval tri komisije: finančno, informativno, administrativno.... V načrtu je, da bi poslali poziv za zbiranje denarja za potovanje prič in drugo. Šele ko bi se končalo to pripravljalno delo, bi začelo delati sodišče. To bi utegnilo biti februarja ali marca prihodnje leto. Glede na obsežno dokazno gradivo in glede na to, da je potrebno zaslišati strokovnjake, bi sodišče delalo najmanj nekaj mesecev.

VPRAŠANJE: Vendarle, kako se bo financiralo sojenje, kdo bo plačal potne stroške prič in drugo?

ODGOVOR: Russell je naslovil poziv svetovni javnosti, da bi ustanavljali odbore za pomoč sodišču, ki bi organizirali razprave o delu sodišča, pa zbirali denarne prispevke.... V tem smislu je pisal nekaj našim javnim delavcem, proseč jih za pomoč.

VPRAŠANJE: Nekateri ameriški listi pišejo, da je sodišče pristransko, da so v njem ljudje, ki so razpoloženi protiameriško.

ODGOVOR: Niti nismo protiameriško razpoloženi niti ne gre za kakšen upor evropskih razumnikov spor Ameriko. Že marca 1965 sem poslal iz Amerike pismo londonskemu «Timesu», v katerem sem protestiral proti bombardiranju Severnega Vietnama. Tudi v Ameriki obstaja močna skupina intelektualcev, ki so se oglasili proti ameriški politiki v Vietnamu. Torej, to je zame univerzalna akcija.... Naposled, mislim, da je sodišče sestavljeno iz ljudi, ki so v preteklosti večkrat povzdignili glas proti kršenju načel humanosti in osnovnih človeških pravic, ne glede na to, kdo jih je kršil, kateremu bloku ali kateri državi je pripadal... Prepričan sem, da se bodo člani tega ad hoc sestavljenega telesa tudi za naprej oglasili zoper vsakogar, ki bi zagrešil take zločine.

VPRAŠANJE: Kaj mislite, kakšen učinek bo imela akcija Bertranda Russella?

ODGOVOR: Ne delam si utvar, češ da bo to sojenje vplivalo na predsednika Johnsona, da bo ustavil akcijo v Vietnamu, mislim pa, da bo vsekakor vplivalo na svetovno javno mnenje. Poleg tega so Združeni narodi že zdavnaj sklenili, naj se ustanovi stalno mednarodno kazensko sodišče, toda ta ideja se ni uresničila, ker se ji upirajo velike sile. Morda bo Russellovo sodišče kaj prispevalo v tej smeri.

VPRAŠANJE: Ali so, naposled, še kakšni dokazi za delo sodišča?

ODGOVOR: Že kar jaz, na primer, sem dobil nekaj sugestij. Prijatelj iz Francije mi je pisal, da nekatere ameriške službe rekrutirajo «prostovoljce» med četniško in ustaško emigracijo za vojno v Vietnamu. Plačujejo jim po dva tisoč dolarjev. Te posameznike potem uporabljajo v Vietnamu kot specialiste za pacifikacijo prebivalstva. Te novice preverjam. Poleg tega sem zvedel, da podobno novačijo tudi med nekdanjimi nacisti v Nemčiji. No, vse to je treba še preveriti, preden bi jih lahko predložili sodišču...

(«Naši razgledi»)

KONEC

Umrl je sovjetski umetnik Čerkasov

Nekrasov kot Ivan Grozni (zgoraj) in kot Aleksander Nevski

MOSKVA, 16. — *Predvčerajšnjim je v Leningradu, v svojem rojstnem mestu, umrl znani sovjetski filmski in gledališki umetnik Nikolaj Čerkasov. Bil je star 63 let. Zaradi svojih izrednih umetniških dosežkov je bil nagrajen z najvišjimi sovjetskimi priznanji in kar petkrat so mu podelili posebno državno nagrado.*

Nikolaj Čerkasov ni bil znan le v Sovjetski zvezi, pač pa ga je poznal ves svet, posebno po dveh njegovih izrednih vlogah v dveh Eisensteinovih filmih. Leta 1938. je Čerkasov v Eisensteinovem filmu poosebil Aleksandra Nevskega, v zadnjem letu vojne pa je igral prav tako v Eisensteinovem filmu Ivana Groznega. Tako prvi kot drugi film smo mogli občudovati tudi v naših kinematografih, ker sta ta dva filma vendarle prodrla tudi k nam, seveda v prvih letih po vojni. Pred nekaj leti (1957) pa je Čerkasov prav tako dobro upodobil tudi glavnega Cervantesovega junaka Don Kihota, le da tega filma k nam ni bilo in ga verjetno tudi ne bo.

Nikolaj Čerkasov je dokončal gledališko akademijo in že med študijem začel v Leningradu nastopati, prvenstveno kot komik. Upodabljal je v glavnem groteskne in ekscentrične like. Zelo posrečena je bilo tudi njegovo «oponašanje» Chaplina. Tudi s filmom se je začel zgodaj ukvarjati in je prvo vlogo igral že 1926. leta, deset let pozneje je igral tudi v filmu «Baltiški poslanec», kjer se je posebej izkazal in zato ga je Eisenstein opazil in mu poveril glavno vlogo v filmu «Aleksander Nevski». 1944., je torej še med vojno, pa je Eisenstein začel s snemanjem filma «Ivan Grozni» in tudi v tem filmu je glavno vlogo igral Čerkasov.

ZANIMIVI PODATKI AMERIŠKEGA SOCIOLOGA

Ameriški državljan sme kupiti vsakršno orožje, razen A-bombe

Po nekaterih računih je v ZDA 50 ali celo 200 milijonov samokresov, pušk in drugega strelnega orožja - Izreden odstotek umorov s strelnim orožjem

V ameriški javnosti se zadnje čase veliko razpravlja o tem, ali bi ne bilo prav, če bi ameriške zakone o nošnji strelnega orožja nekoliko popravili. Pravzaprav ta problem niti ni nov. Obuja se ob raznih žalostnih primerih, kot na primer ob umoru predsednika Kennedyja, ob nedavnem umoru skupine bolničark in podobno. O tej zadevi je ameriški sociolog Carl Bacal napisal tudi knjigo z naslovom «Pravica do strelnega orožja», v kateri je zbral zelo veliko zanimivih podatkov, ameriški publicist H. Lavine pa je iz knjige pobral nekaj teh podatkov in jih takole komentiral:

V Ameriki vsako leto umre od strelnega orožja okoli 17.000 oseb. Seveda v to število niso všteti tudi samomorilci, ki si s strelnim orožjem pomagajo na drugi svet, pač pa so to le žrtve tujega strelnega orožja. Od začetka tega stoletja, torej od tedaj, ko so se začele voditi statistike, je bilo umorjenih s strelnim orožjem okoli 750.000 ameriških ljudi. V zvezi s tem ne bo odveč omeniti, da je v vseh vojnah, v katerih so sodelovali Američani, začenši z borbami, ki so jih Američani imeli z Indijanci, pa preko državljanske vojne in obeh svetovnih vojn, vštevši sem še korejsko in sedanjo vojno v Vietnamu, umrlo odnosno padlo — 530.000 Američanov, torej za 220.000 manj kot jih je bilo umorjenih s strelnim orožjem doma.

Nobena država na svetu nima niti približno tako velike smrtnosti od strelnega orožja, kot jo imajo ZDA. Umori znašajo v ZDA 2,7 na sto tisoč državljanov, samomori 5,1 na sto tisoč državljanov, smrti zaradi naključja, vendar pa le v zvezi s strelnim orožjem 1,2 na sto tisoč prebivalcev na leto. Kanada n.pr., ki ima prav tako podobno zgodovino, kot jo imajo ZDA, beleži povsem drugačne številke: tu pride komaj 0,52 na sto tisoč prebivalcev kar zadeva umore, samomorov s strelnim orožjem je 2,9 na sto tisoč prebivalcev, nesrečnih primerov, seveda s strelnim orožjem, je 0,8 na sto tisoč prebivalcev na leto.

«Mi, Američani — pravi dobesedno Lavine — ubijamo drug drugega iz enostavnega razloga: na razpolago imamo strelno rožje. Koliko imamo strelnega orožja, odnosno kakšne so ameriške zasebne zaloge strelnega orožja pravzaprav nihče točno ne ve, vendar so številke glede tega fantastične. Bacal pravi, da nekateri eksperti ocenjujejo število strelnega orožja v zasebni lasti na 50 milijonov, drugi strokovnjaki pa ocenjujejo število na 200 milijonov, kar bi pomenilo, da pride po en samokres, puška, brzostrelka (ali top) na vsakega Američana — moškega, žensko, otroka. Kadarkoli se kak Američan dodobra razjezi, lahko seže z roko v žep ali pa skoči domov po samokres. Kadar se ga loti samomorilna depresija, ima pri roki strelno orožje, s katerim si prevrta lobanjo. Ker pa je treba orožje tudi čistiti in polniti, je to ponovna priložnost, da se kdo tudi slučajno ubije.»

V Združenih državah pa more tudi vsak uživalec mamil, vsak poklicni vlomilec, vsak blaznež, ki mu je uspelo pobegniti iz norišnice, priti brez vsakršnih težav do kakršnega koli strelnega orožja (razen vodikove bombe). V lanskem decembru je neki novinar, reporter agencije «Associated Press», kupil v neki newyorški trgovini orožja moderen minometalec skupno s petimi minami za 16 dolarjev in pol, ker pač ni hotel vzeti nekega drugega minometalca, ki je bil v rabi v drugi svetovni vojni in ki mu ga je trgovec ponujal z velikim popustom, «ker mu zavzema veliko prostora». Nekako v istem času je neki reporter — začetnik, zaposlen pri detroitskem dnevniku «Free Press», kupil v neki krajevni trgovini francoski protitankovski top z nekaj granatami za neznatno ceno 150 dolarjev. Trgovec mu je pri tem rekel: «S to igračko lahko z razdalje dveh kilometrov zbrišete z zemlje tudi največji avtobus.»

Obstajata le dva zvezna zakona, ki se nanašata na strelno orožje. Eden se omejuje na to, da prepoveduje zasebnikom, da bi imeli strojnice in drugo avtomatično orožje, ki bi ne bilo registrirano pri finančnem ministrstvu. Ta zakon pa se ne nanaša na samokrese, karabinke in lovske puške. Drugi zakon pa prepoveduje, da bi se preko zveznih meja prenašalo strelno orožje kriminalcem in beguncem iz zaporov. Ta zakon hkrati zahteva, da morajo vsi trgovci, ki se ukvarjajo z meddržavno prodajo orožja, imeti posebno dovoljenje. To dovoljenje pa lahko dobi vsakdo, če plača en dolar takse. Potemtakem je ta zakon ali zakonski člen nesmiseln.

Niti ena od 50 zveznih držav ne zahteva nikakršnega dovoljenja (policijskega ali kakega drugega) za nakup karabinke ali lovske puške, samo sedem zveznih držav pa zahteva dovoljenje za nošnjo samokresa. Toda niti v teh državah prav nič ne prepoveduje ljudem, da bi samokres, ki ga ne morejo kupiti v krajevni trgovini, ne mogli naročiti v sosedni odnosno bližnji zvezni državi.

Sociolog Carl Bacal je napisal ogorčeno knjigo. Njegovo ogorčenje je posledica dejstva, da je bilo po umoru predsednika Kennedyja predloženih kongresu točno 18 zakonskih predlogov, da bi se izglasovali zakonski predpisi, s katerimi bi se uredili kupovanje in nošnja strelnega orožja. Toda niti eden izmed predloženih zakonskih predlogov ni bil sprejet. Vsi ti zakonski predlogi pa so bili žrtve — najmočnejšega washingtonskega lobija — nacionalnega združenja strelcev.

To združenje ima 700.000 registriranih članov, kar pravzaprav niti ni veliko. Veliko večja pa je njegova moč, ki je psihološkega značaja: ta moč temelji na nacionalni mistiki strelnega orožja, na prepričanju, da je nošnja strelnega orožja neločljivo povezana z «ameriškim načinom življenja». S spretno in dobro financirano propagandno kampanjo je državno združenje strelcev prepričalo na desetine milijonov Američanov, da bi vsako omejevanje prodaje strelnega orožja pomenilo kršitev drugega ustavnega amandmaja, ki pravi: ker je narodna zaščita potrebna za ohranitev varnosti in svobode, se pravica ljudstva, da ima in nosi orožje, ne sme kršiti.

Jasno je, da je bil namen tega amandmaja, zaščititi pravico zveznih držav, da organizirajo narodno zaščito, ne pa da bi s tem zakonom zaščitili pravico posameznika, da nosi strelno orožje in z njim počne, kar se mu zljubi.

Primer blazneža, ki je v enem jutru pobil skupino bolničark in tudi drugi podobni primeri ponovno terjajo, da se glede tega napravi nekaj — pravi Lavine. Baje sam predsednik Johnson zahteva, da bi se izglasoval ustrezen zakon. Toda vse kaže, da iz vsega tega ne bo nič. Vse do tedaj, dokler bodo Američani ljubili strelno orožje, kot ljubijo jabolčni zavitek, se bodo ubijali drug drugega z večjo vnemo, kot se to dogaja kjer koli na svetu — zaključuje Lavine.

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

GIORGIO PECHIAR v Gradiški

Avtonomni zavod za pospeševanja turizma v Gradiški priredja razstavo najnovejših del Giorgia Pechiarja v prostorih stalne deželne enoteke «Serenissima». So to oljnate pokrajine, morja, tihožitja in portreti ter še študije in risbe. Kot tu vidimo, koraka še mladi slikar vztrajno po začeti poti k svojemu umetniškemu cilju.

Bil pa je ta cilj v preteklosti že mnogim moderno ustvarjajočim slikarjem pobuda njih dela. Zgoščuje se v bistvu okoli reševanja svetlobnih učinkov kot so mogoči le v obsončeni prosti naravi. Pechiar je torej plenerist, ki pa obnavlja na poseben način izkušnje nekdanjih divizionistov. To pa je s pikčanjem čistih barv, temveč z nekakim tkanjem barvanih črt, ki ustvarjajo videz, kot da gledamo v sončno pokrajino skozi gost, mavričkasto blesteč dež. To vztrajno iskanje v preteklosti slikarstva v upanju, da bi našel nekaj novega, kar je morda ušlo pozornosti prvim slikarjem-iskalcem, izdaja resnost slikanja, ki ni samo v zabavo temu učencu Piera Lucana, odkar je k njemu zahajal kot delavec in samouk.

V vseh tu pokazanih pokrajinah, morjih in čolnih, ter slikovitih razgledih po obali Sesljana, ostajajo barve še vedno živahno pestre. Trava je mastnosončno zelena, a skale se belijo nad modrikasto prozorno in mirno vodo, medtem ko je imel na svoji zadnji razstavi v občinski galeriji tudi razbesnele morske nevihte z bliski. Opažamo pa v sedanjih podobah, da je v njih risba bolj prefinjena in se globine pokrajin stopnjujoče zgubljajo k obzorjem. Razen pokrajin pa srečamo, vedno kot običajna pri vseh Pechiarjevih razstavah, tudi na tej slike notranjščin samih in z osebami ter portrete. Posebno omembe je vredna slika otroka. Po občutju se v teh Pechiar približuje mojstrom iz prejšnjega stoletja, kar je za mladega slikarja v naših dneh vsekakor nekaj nenavadnega. V dolgem sestavku, v katerem nam Giulio Montenero, ravnatelj moderne galerije Revoltella, predstavlja Pechiarja, avtor zelo pravilno poudarja, da je iskati ravno v podobah ljudi ono novo, za čemer stremi slikar v svojem iskanju.

MILKO BAMBIČ

Novo odkritje: sintetično meso!

NEW YORK, 16. — Chicaški kemik Artur Karler je na kongresu ameriških zdravnikov izjavil, da je odkril način, kako izdelovati sintetično meso iz določene vrste rastlin. Gre, po njegovem, za beljakovinsko snov, ki je enaka beljakovini mesa. Tkivo te snovi je enako tkivu mesa in bi ji mogel dati tudi enako barvo, kakršno ima meso. Prav tako bi svojemu «mesu» mogel dati enak okus. Najpomembnejše pri tem pa je, da je proizvodnja sintetičnega mesa zelo poceni, tako da bi ga mogli prodajati že po 25 lir kg. Kemik je na kongresu pokazal tudi nekaj vzorcev svojega «mesa», ki je v surovem stanju nekoliko temnejše kot pravo meso, po okusu pa spominja na gobe. Od prave mesa se sintetično razlikuje po tem, da vsebuje več kalcija in vitaminov. Zadnja prednost sintetičnega mesa pred pravim je ta, da ga ni treba dolgo kuhati.

Za sedaj, dokler še ni rešen problem okusa, menijo, da bi mogli sintetično meso uporabljati kot dodatek, namesto mletega mesa. Po trditvah kemika Karlerja bo čez leto dni na trgu že njegovo meso s pravim okusom mesa.

RADIO VELE-VIZIJE

SOBOTA, 17. SEPTEMBRA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila; 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Vokalni ansambli; 12.15 Tone Penko: «Tisti, ki jih samo oko ne vidi»; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Pesmi za poletje; 14.45 Parada orkestrov; 15.30 Moški zbor iz Jazbin; 16.00 Volan; 16.20 T. Curk: «Hišo zidal»; 16.50 Kraji in dežele v simf. literaturi; 17.20 Razkuštrane pesmi; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Ciganska in madžarska narodna glasba; 18.50 Glasbeni vrtiljak; 19.15 Počitniška srečanja; 19.30 Zabavni ansambli; 20.00 Športna tribuna; 20.35 Teden v Italiji; 20.45 Osebnosti v jazzu: Errol Garner; 21.00 «Prazniční uhani», enodejanka; 21.55 Operetne melodije; 22.15 Pesem in ples.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 15.30, 20.15 — Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 8.00 Prenos RL; 8.15 Jutranja glasba; 9.00 Popevke; 9.30 Pod senčnikom; 10.15 Scene iz oper; 11.00 Spored pesmi; 11.15 Plošče; 11.30 Današnji pevci; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.50 Slavni dueti; 14.40 Za prijetno razpoloženje; 15.00 Popevke; 16.00 Mali koncert; 16.45 Pojeta L. Kodrič in N. Robič; 17.15 Plošče tedna; 17.30 Izbrali ste...; 18.00 Iz operetnega sveta; 18.45 Jazz; 19.00 Prenos RL; 20.00 Šport; 20.30 Prenos RL; 23.15 in 23.35 Plesna glasba.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila; 8.30 Jutranja glasba; 8.45 Neapeljske pesmi; 9.00 Operetna glasba; 9.30 Casella: Koncert, opus 31; 10.05 Popevke; 10.30 Operne arije; 11.15 Narodni plesi; 11.30 Jazz; 13.30 Sobotne radijske kronikee; 14.30 Lahka glasba; 15.15 Likovne umetnosti; 15.30 Francoska lahka glasba; 16.00 Detektivski quizi; 16.20 Oddaja za bolnike; 17.25 Izžrebanje loterije; 17.30 in 18.40 Veliki variete; 19.05 Plošče; 20.25 De Maupassant: «Dve sestri»; 21.30 Plesna glasba.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila; 7.35 Jutranja glasba; 8.30 Mali koncert; 9.00 Poje Wilma Goich; 9.40 Nove ital. pesmi; 10.00 Ravelov valček; 11.25 Vesela glasba; 12.00 Orkestri; 12.45 Turistična oddaja; 14.00 Pevci; 14.45 Glasbeni kotiček; 15.15 Najnovejše plošče; 15.35 Ital. folklorna glasba; 17.35 Izžrebanje loterije; 17.40 Plošče za najmlajše; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Lahka glasba in pesmi brez besed; 21.00 Festival neapeljske pesmi.

III. program

18.30 Skladbe anonimnih skladateljev; 18.45 Gledališki pregled; 19.00 Koncert; 20.50 Revija revij; 21.20 Simf. koncert.

Slovenija

7.00, 8.00, 11.00, 13.00, 14.00, 16.00 in 20.30 — Poročila; 9.05 Glasbena matineja; 9.55 Radijska šola: Pravljica o povodnem možu; 10.25 Pozdravi v novem šolskem letu; 10.40 Vedri zvoki; 11.15 Operni koncert; 12.00 Turistični napotki za tuje goste; 12.15 Nimaš prednosti!; 13.05 Iz baleta «Trirogeljnik»; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Kvintet Avsenik; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Božidar Kantušer in Ivo Šček; 15.35 Naši poslušalci čestitajo; 16.30 Jug. pesmi in plesi; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Gremo v kino; 18.35 Iz filmov in glasbenih revij; 19.00 Zabavna in jazzovska glasba; 19.50 S knjižnega trga; 20.05 Glasbene razglednice; 21.30 Zabavna radijska igra — Dr. W. Gerteis: «Žalo-igra na gradu Morosi»; 21.55 Večerni akordi; 23.10 Oddaja za izseljence; 0.05 Zaplešite z nami.

Ital. televizija

15.30 Kol. dirke po Laziu; 18.00 Spored za najmlajše; 19.00 Izžrebanje loterije; 19.05 Teden dni v parlamentu; 19.50 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Festival neapeljske pesmi, v odmoru dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Bacchellijev roman: «Il mulino del Po» — zaključno nadaljevanje; 22.30 Podelitev nagrade Marzotto.

Jug. televizija

10.40 in 14.50 TV v šoli; 17.55 Balkanske atletske igre; 19.25 Obzornik; 19.45 Peščena ura v Škofji Loki; 20.10 Dubrovniške poletne prireditve; 20.40 TV biro; 21.00 Dnevnik; 21.30 Ekspedicija; 22.00 Sedma sila; 22.50 Svetnik — film; 23.40 Zagrebški Jazz kvartet; 0.20 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne vmešavajte svojih čustev v poslovne zadeve. V svojih ljubezenskih zadevah bodite bolj uravnoteženi.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Zelo intenzivna dejavnost, vendar brez večjih uspehov. Neka podtikanja bi vam znala močno škodovati.

DVOJCKA (od 21.5. do 22.6.) Nepričakovan uspeh v poslih ali pri delu. Interesi ljubljene osebe so povsem drugačni od vaših.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vsi elementi govorijo za vaš uspeh. Vprašanje je, če boste to znali izkoristiti. Ljubosumni boste.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Utrdite že dosežene uspehe in se ne lotevajte novih del. V družini se vam nekdo izmika.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Preveč tihi ste in vaše delo se ne uveljavlja. Tudi v čustvenih zadevah nekoliko več iniciative.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Kar lahko storite danes, ne odlašajte na jutri. Neki stari spor se bo ponovno razživel.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Nikakor ne boste našli poti k uspehom. Ne bi bilo napak, če bi se nekoliko umaknili v tihoto.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Pripravljeni boste za fizično, ne pa za umsko delo. Upoštevajte mnenja sosedov in svojcev.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Malo konkurence ne bi bilo napak, da vas prebudi iz dremavosti. V družbi se boste lepo znašli.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Če imate opravka s predstojniki, bodite v svojih zahtevah malo bolj skromni. V ljubezni vse po starem.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Obisk poslovnega značaja, ki bi ga ne bilo napak dobro izkoristiti. V ljubezni boste imeli izredno srečo.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 23,5, najnižja 18,2, ob 19. uri 18,2; zračni tlak 1013,2 stanoviten, veter severovzhodnik 40 km s sunki 65 km na uro, vlaga 65 odst., nebo oblačno, 4,8 mm dežja, morje razburkano.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 17. septembra Frančiška
Sonce vzide ob 6,45 in zatone ob 19,14. Dolžina dneva 12,29. Luna vzide ob 9,56 in zatone ob 20,42
Jutri, NEDELJA, 18. septembra Irena

ZA PRAVIČNO REŠITEV VPRAŠANJA LADJEDELSTVA

Predsednik Berzanti odpotuje v Rim na razgovore z vladnimi predstavniki

Ugodna odgovora ministrov Andreottija in Spagnollija na predloge deželnega posvetovalnega odbora za načrtovanje Genova zahteva zase ravnateljstvo «Italcantieri»

Vest, da bo predsednik deželnega odbora dr. Berzanti odpotoval v prihodnjih dneh v Rim, kjer bo stopil v stik s pristojnimi vladnimi organi, da bi posredoval za pravično rešitev vprašanja strojne in ladjedelniške industrije v Furlaniji-Julijski krajini, so včeraj uradno potrdili. Zadevno poročilo ni iznenadilo nikogar, ker je povsem razumljivo, da se tudi najvišji organi deželne uprave zavzemajo za pozitivno rešitev problema, ki zadeva dve pokrajini avtonomne dežele, in sicer tržaško in goriško. V uradnem poročilu je rečeno, da se bo predsednik Berzanti udeležil sestankov, ki bodo v prihodnjih dneh na vladni ravni, kjer bo pojasnil stališče deželne uprave glede tega vprašanja. Poudarja se še, da bo predsednik deželnega odbora poudaril jasno in odločno zahteve dežele Furlanija-Julijska krajina ter še posebej tržaške in goriške pokrajine glede bodoče ureditve podjetij z državno soudeležbo na področju strojne ladjedelniške industrije. Domneva se, da bodo začeli razpravljati o teh vprašanjih v začetku prihodnjega tedna.

V okviru pobud deželne uprave za pravičnejšo rešitev vprašanja ladjedelniške in strojne industrije je treba zabeležiti v teh dneh odgovore raznih ministrov in parlamentarcev na dokument, ki jim ga je poslala deželna uprava v zvezi z vprašanji ladjedelniške in strojne dejavnosti. Kot je znano, je ta dokument sestavil stalni posvetovalni odbor za deželno načrtovanje in ki ga je sprejel deželni odbor. V stalnem posvetovalnem odboru so predstavniki vseh političnih skupin ter torej zastopa na visoko kvalificirani politični ravni osnovne zahteve in koristi prebivalstva naše dežele. Naj pripomnimo še, da je stalni posvetovalni odbor zahteval v bistvu ohranitev in nadaljnji razvoj sedanje strukture ladjedelništva in drugih vzporednih dejavnosti, kar pomeni, da je v bistvu odbil vse variante, ki jih predvidevajo načrti IRI.

Deželni odbor je seznanil s tem dokumentom člane državne vlade, deželne poslance in IRI. Minister za industrijo in trgovino Andreotti zagotavlja v svojem odgovoru, da se bo z vsemi svojimi močmi zavzel za rešitev vprašanja ter pristavlja, da deželni odbor nastopa z omenjenim dokumentom kot «glasnik pravičnih zahtev glede vprašanja bodoče ureditve ladjedelniške dejavnosti».

Minister za pošte in telekomunikacije sen. Spagnolli pa izraža svojo željo, da bi bile «zahteve, ki jih navaja dokument uprave dežele Furlanije-Julijske krajine pazljivo proučene in presojene z naklonjenostjo». Podtajnik za državni proračun sen. Caron, ki predseduje Študijski komisiji za vprašanja državnega ladjedelništva, pa je potrdil, da so prepustili končne sklepe glede vse te zadeve medministrskemu odboru za gospodarsko načrtovanje (CIPE). Kot se vidi je podtajnik Caron v svojem svojstvu predsednika komisije, ki je razpravljala o teh zadevah, že najbolj suhoparen ter skuša vreči na višji organ (CIPE) odgovornost za vse, kar se bo zgodilo v prihodnjih tednih. Drugi ministri, ki niso prav direktno prizadeti, so vsaj na videz bolj naklonjeni tržaškim in sploh deželnim zahtevam.

Sinoči, kot je bilo že javljeno, se je sestalo deželno vodstvo socialdemokratske stranke. Na seji so v glavnem razpravljali o organizacijskih vprašanjih, toda nekoliko pozornosti so posvetili tudi sedanjim perečim vprašanjem tržaškega gospodarstva. V tej zvezi so poslali brzojavke številnim uglednim vladnim in drugim osebnostim: ministru za birokratsko reformo Bertinelliju, tajniku PSDI Tanassiju, ministru za narodno obrambo Tremelloniju, ministru za finance Pretiju, ministru za zunanjo trgovino Tolloyu in nazadnje podpredsedniku Fincantieri dr. Ippolitu. V brzojavki je rečeno, «da ne bo predložena socialistična lista na novembrskih volitvah, če bi Trst ne postal sedež ravnateljstva nove vsedržavne ladjedelniške družbe «Italcantieri». Tej zahtevi se ni mogoče odpovedati, če se hoče zaščititi prestiž tržaških ladjedelnic.

Prav včeraj pa so genovska občina, pokrajina in trgovinska zbornica objavile «belo knjigo» v kateri pojasnjujejo razloge, ki baje narekujejo, da bi morala prav Genova postati sedež ravnateljstva novega vsedržavnega ladjedelniškega podjetja «Italcantieri». Ne bomo se tu spuščali v polemiko z Genovčani in s statistikami, ki jih oni navajajo v svoj prid. Te statistike povedo pravzaprav samo to: da je industrija koncentrirana v glavnem okoli njihovega pristanišča, da gre večina pomorskega prometa skozi njihovo pristanišče in da v njihovem pristanišču pristaja največ ladij. Nihče tega ne oporeka. V današnjih pogojih življenja pa je tudi razumljivo za vse, da ni upravičeno, da tisti, ki je že bogat mora še nadalje bogateti, tisti pa, ki je reven mora pasti na raven siromaka. Taka je približno logika genovskih voditeljev, ki odločno zahtevajo, da se spoštujejo obveze IRI.

Tudi genovski socialdemokrati se pridružujejo tem zahtevam. Pravzaprav gredo še dalje. Izjavili so, da bodo socialdemokratski svetovalci na občini in pokrajini podali ostavko, če bo Trst postal sedež ravnateljstva «Italcantieri».

OB 20. OBLETNICI POSTAVITVE SPOMENIKA PADLIM PARTIZANOM

Jutri v Trebčah veliko partizansko slavje z nastopom pevskih zborov

Na prireditvi na dvorišču Ljudskega doma bodo nastopili z recitacijami člani Slovenskega gledališča in domača godba - Ob 15. uri bosta govorila pred spomenikom A. Calabria in D. Lovriha

Pevs ki zbor «Srečko Kosovel» iz Ajdovščine

Dvajset let je minilo, odkar so se Trebenci, med prvimi na našem ozemlju, oddolžili spominu svojih padlih borcev s tem, da so jim v trajno slavo in spomin poznim rodovom postavili spomenik. Ta dogodek bodo Trebenci proslavili v nedeljo, ko se bodo zbrali ob spomeniku, da se še enkrat poklonijo spominu tistih, ki so darovali svoja življenja na oltar domovine in borbe proti tiranom.

V Trebčah je bila antifašistična ideja vedno živa. Celo v najhujših časih fašističnega terorja je bilo politično življenje živahno, pa čeprav je to potekalo v najstrožji ilegali. Kljub temu je moral marsikdo v zapor ali v konfinacijo, mnogi pa so bili pod policijskim nadzorstvom. Še preden je borba proti fašističnemu terorju dosegla višek, so imeli Trebenci v svoji sredi vrsto aktivistov in tudi partizanskih borcev. Eni so se vrnili, drugi pa so padli. Njihova imena so še vedno v srcih vaščanov, plošča na kraški skali na trgu pa spominja mimoidoče na krvni davek, ki ga je ta vas s svojimi več kot 30 padlimi, plačala v borbi proti zatiralcem.

Proslava bo v nedeljo ob 15. uri pred spomenikom. Spominska govora bosta imela bivši partizanski poveljnik, sedanji predsednik deželnega odbora ANPI, Arturo Calabria in dolinski župan Dušan Lovriha. Ob tej priliki bodo v dvorani Ljudskega doma razstavili slike padlih partizanov iz Trebč. Izdali bodo tudi brošuro z zanimivim gradivom o prispevku Trebč v boju proti fašizmu in s slikami padlih borcev. Proslavi pred spomenikom, na kateri bo nastopila tudi domača godba, bo sledil na dvorišču Ljudskega doma koncert pevskih zborov. Nastopili bodo zbori iz Trebč, s Padriča, iz Doline, Križa in Doberdoba, ki bo prvi, nastopil v Trebčah. Prav tako bo nastopila domača godba na pihala, medtem ko se bodo člani Slovenskega gledališča predstavili z nekaterimi recitacijami. Na nedeljski proslavi bo nastopil po daljšem premoru tudi trebenski mešani zbor, ki šteje 65 članov in ki se vadi pod vodstvom dirigenta Oskarja Kjudra.

Izredno zanimanje pa vlada za samostojni nastop, vedno seveda v okviru proslave, pevskega zbora «Srečko Kosovel» iz Ajdovščine. Zbor so ustanovili člani delovnega kolektiva «Lipa» v Ajdovščini v začetku leta 1946. Z vztrajnostjo in požrtvovalnostjo so ajdovski pevci naštudirali zelo bogat in pester spored partizanskih, umetnih in narodnih pesmi, s katerimi so nastopili na številnih prireditvah doma in na tujem. Prisotni so bili na številnih proslavah in ob odkritju številnih spomenikov padlim v NOB, a so se dvakrat udeležili tudi mednarodnega tekmovanja pevskih zborov v Gorici, kjer so zasedli v zelo močni konkurenci prvo, oziroma drugo mesto. Zbor «Srečko Kosovel» je nastopil tudi na mednarodni prireditvi «Canzoniere internazionale dei ribelli» v Bologni in Reggio Emiliji, spomladi letos pa je bil na daljši turneji po Sloveniji in Hrvaški. Ni treba še posebej omeniti, da so vsi koncerti lepo uspeli in da so njihovim nastopom sledile pohvale in pozitivne kritike.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

priredi v soboto, 24. septembra t. l. ob 21. uri

v KULTURNEM DOMU

KONCERT

APZ «T. TOMŠIČ»

ki bo pod vodstvom Marka Muniha izvajal umetne in narodne pesmi.

Vstopnina 500 lir, dijaki in pevci z izkaznico 300 lir.

Predprodaja vstopnic tri dni pred koncertom v Tržaški knjigarni in eno uro pred pričetkom pri blagajni Kulturnega doma.

Pisma uredništvu

Dragi Primorski!

Odkar so vzdolž Ulice alle Cave pri Sv. Ivanu, posebno na levi strani, sezidali celo vrsto modernih palač, se po njej stalno veča avtomobilski promet. Pričakovati je bilo, da bo pri tem kdo opazil in posredoval za odpravo nevarnosti, ki preti voznikom v začetku ulice, ko zavijejo iz Ul. S. Cilino.

Prehod iz Ulice S. Cilino v Ulico alle Cave je nevaren, bodisi ker se na levem vogalu dviga precej visok zid, ki preprečuje vsak razgled, ker se tu ulica namesto razširiti prav tam nevarno zoži.

Parcela na tem vogalu je menda državna last, saj stoji tam nekoliko više neka konjušnica v zanemarjenem stanju in menda povsem nerabljena.

Ali ne bi mogli za to pristojni organi poskrbeti, da se to stanje popravi in uredi preden se dogodi kakšna nesreča?

Medtem ko te prosimo za posredovanje, se ti vnaprej iskreno zahvaljujemo.

Svetoivančani

Vladni komisar za deželo Furlanijo - Julijsko krajino dr. Lino Cappellini je včeraj sprejel na vljudnostni obisk predsednika Zveze pohabljencev in vojnih invalidov D'Angela, ravnatelja RAI-TV v Trstu inž. Candussija in načelnika območja ANAS inž. Lopesa. Dr. Cappellini se je predvčerajšnjim sestal tudi z državnim prokuratorjem dr. Nardijem.

Županstvo sporoča, da bo občinski bazen «B. Bianchi» na Nabrežju T. Gulli zaprt od 26. septembra do 6. novembra.

Šolske vesti

Prosvetno društvo «Barkovlje» sporoča staršem, da se 1. oktobra letos prične baletna šola. — Vpisovanje bo od 15. septembra dalje od 17. do 18. ure vsak dan, razen sobote in nedelje. v prostorih Prosvetnega društva Barkovlje, Ul. Cerretto 12.

Ravnateljstvo trgovskega tehničnega zavoda, Strada di Guardiella 13/1 sporoča, da se vršijo vpisovanja za šolsko leto 1966/67 vsak dan do vključno 25. septembra 1966. Prošnje za vpis sprejema tajništvo zavoda od 10. do 12. ure, kjer se dobijo tudi potrebna navodila.

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, je vpisovanje za šolsko leto 1966-1967 vsak dan od 10 do 12 ure v tajništvu zavoda, Strada di Guardiella št. 13-1 neprekinjeno do 25 septembra 1966. Navodila za vpisovanje so razvidna na oglasni deski v zavodu.

Vpisovanje na slovensko učiteljišče v Trstu bo do 25 septembra. Uradne ure so od 9. do 12.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 16. septembra se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 5 oseb.

Umrli so: 67-letni Ottaviano Varani, 70-letni Lorenzo Cesaria, 64-letni Romano Russian, 63-letni Guido Dallegno, 60-letna Bianca Pellizzoni por. Boschi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul. Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d'oro, Ul. Mazzini 43.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE v Trstu

Abonmaji za sezono 1966-67 so na razpolago v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška št. 20, tel. 61-792.

Otvoritvena predstava bo 13. oktobra.

Razna obvestila

Tržaški filatelistični klub «L. Košir» bo imel v nedeljo 18. t.m. v prostorih kluba, Ul. Montecchi 6, redni sestanek od 10. do 12. ure. Zaradi bližnjih razstav na katere so vabljeni člani kluba s svojimi urejenimi zbirkami, naj se člani interesenti zglasijo na sestanku s svojimi zbirkami.

Kino

Nazionale 16,00 «Lo Yankee» Technicolor, Philippe Leroy, Mirella Martin.
Excelsior 16,00 «Caccia alla volpe» Technicolor, Peter Sellers, Victor Mature, Britt Ekland.
Fenice 16,00 «La caduta delle aquile» Barve De Luxe, George Peppard, Ursula Andress. Prepovedano mladini pod 14 letom.
Eden 15,30 Otvoritev sezone 1966-67 «Tutte le donne del mondo» Technicolor, M. Connors, R. Vallone.
Grattacielo 16,00 «Una splendida canaglia» Technicolor, Sean Connery. Prepovedano mladini pod 14. letom
Alabarda 16,30 «Una bara per lo sceriffo» Technicolor, Anthony Steffen, Luciana Gilli. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Filodrammatico 16,30 «Uccidete Johnny Ringo» Technicolor, Bred Halsey, Greta Polyn.
Aurora 16,30 «Uperseewen l'uomo da uccidere» Technicolor.
Cristallo 17,00 «Mary Poppins» Technicolor. Film petih Oscarjev. Julie Addams.
Garibaldi 16,30 «Stella di fuoco» — Technicolor, Elwis Presley, Dolores Del Rio.
Capitol 16,30 «Cat Ballou» Technicolor, Jane Fonda, Lee Marwin.
Impero 16,30 «Non disturbate».
Moderno 16,00 «Io, io, io e gli altri» Gina Lollobrigida, Marcello Mastroianni, Silvana Mangano, Nino Manfredi.
Vittorio Veneto 15,30 «Agente 007 operazione Thunderball» Sean Connery, Claudine Ager. Technicolor.
Astra 16,30 «Judith» Sophia Loren.
Ideale 16,15 «Troppo caldo per giugno» Technicolor. Dirk Bogarde, Silva Koscina.
Abbazia 16,30 19,15 22,00 «La carovana dell'alleluia» Technicolor. Burt Lancaster, Pamela Tiffin.

Izleti

S P D T vabi svoje člane, prijatelje in mladino na jesenski izlet 2. oktobra v dolino Martuljkove skupine do bivaka Za Akom. Lepoti tega narodnega parka, kjer iz divje soteske z naravnima slapovoma nenadoma preide narava na zelene livade obkrožene z mogočnimi vrhovi, bodo jesenske tople barve dale še poseben čar.

Prosvetno društvo «Andrej Čok» z Opčin obvešča izletnike na Otočec, da bo odhod v nedeljo 18. t.m. ob 6. uri zjutraj izpred pekarne Drašček. Zamudnikov se ne bo čakalo.

Mali oglasi

TRGOVINA pohištva Bruno — oprema za kuhinje in dnevne sobe iz formike. Lastna izdelava. Fonderia št. 3 (blizu bolnice)

PROFESIONALEC, ki mora potovati za nekaj dni službeno v Jugoslavijo, išče tolmača. Pisati na naslov: Cassetta 3046 SPI Torino.

ZAČETEK AKADEMSKEGA LETA CENTRA ZA TEORETSKO FIZIKO

Od oktobra do decembra trije mednarodni tečaji o jedrski fiziki

Na tečaje se je doslej prijavilo približno 70 mladih znanstvenikov iz 30 držav

Center za teoretsko fiziko v Trstu bo pod vodstvom prof. Claudia Villija in prof. Amosa de Shalita organiziral tri mednarodne tečaje o jedrski fiziki od oktobra do decembra. Prvi tečaj se bo začel 3. oktobra in bo imel splošni značaj. Tečaj v novembru bo obsegal zlasti diskusije med univerzitetnimi docenti in tečajniki o nuklearni strukturi. Decembrski tečaj pa bo obsegal predavanja o fiziki in spektroskopiji nevtronov.

Kakor je poudaril prof. Villi ne bodo to običajni seminarji, utesnjeni v določenem času, ampak prava šola na najvišji ravni z didaktično in raziskovalno vsebino. Predavanja bodo sicer zgolj teoretskega značaja, eksperimentalne vaje pa bodo v jedrskem centru v Padovi in na Inštitutu za fiziko pri tržaški univerzi. Na tečaje se je prijavilo približno 70 mladih znanstvenikov iz 30 držav, večinoma nerazvitih. Začetek tečajev soupada z otvoritvijo šole za specializacijo tehnike in nuklearnih meritev na univerzi v Padovi. Tako se bo še bolj razvilo sodelovanje med tržaškim centrom za teoretsko fiziko in univerzo v Padovi.

Posebne važnosti bo predavanje, ki ga bo novembra imel prof. Moschinsky iz Mehike, ki bo govoril o jedrski strukturi. To bo nekakšen uvod za začetek teoretskih raziskovanj in priprava za mednarodni seminar, ki bo prihodnje leto v Izraelu.

Omenjeni tečaji v Trstu se bodo uradno zaključili 16. decembra, toda marsikateri znanstvenik bo podaljšal svoje bivanje v našem mestu, ker ima študijsko štipendijo za 8 mesecev. Večji del tečajnikov uživa namreč štipendije UNESCO in pripada državam v razvoju, drugi znanstveniki pa bodo prišli v Trst na svoje stroške.

Dvomesečno delovanje nadzornih odborov krajevnih ustanov

Pet odborov za nadzorstvo nad krajevnimi ustanovami, ki jih je pred kratkim imenovala deželna uprava in ki delujejo od 11. julija letos, so do danes, to je v dveh mesecih, proučili nad 11 tisoč sklepov pokrajinskih uprav, občin, zadrug in javnih podpornih in dobrodelnih ustanov v Furlaniji — Julijski krajini.

Novi organi so pokazali vso resnost pri zelo odgovornem delu, ker so se zavedali, da je delovanje javnih ustanov v največji meri odvisno od njih. Delo odborov bi lahko označili z naslednjimi številkami: glavni odbor je proučil na 27 sejah 964 sklepov in odločb, videmski pokrajinski odbor se je sestal 48-krat in proučil 5241 sklepov. Manj dela pa sta imela tržaški in goriški odbor. Prvi se je za proučitev 1311 sklepov sestal 42-krat. Isto število sej je imel tudi goriški pokrajinski odbor in je pregledal 1468 sklepov. Z večjim delom se je moral ubadati pordenonski okrožni odbor, ki se je sestal 44-krat in proučil 2310 sklepov.

Trije novi vlačilci za družbo Tripcovich

Tržaška pomorska družba Tripcovich & Co. je naročila pred časom v tržaški ladjedelnici Cantiere Navale Giuliano in v beneškem obratu CNON gradnjo treh vlačilcev, ki bodo skrbeli za redno pristajanje in odhajanje petrolejskih ladij, ki bodo prevažala v Miljski zaliv surovi petrolej za naftovod Trst - Bavarska. Tržaški obrat gradi dva, beneški pa tretji vlačilec. Prvo enoto bo Navalgiuliano izročil naročilcem sredi januarja prihodnjega leta, drugo enoto pa sredi marca; s svoje strani pa bo beneški obrat izročil svoj izdelek sredi februarja. Tako bodo vsi trije vlačilci nared v trenutku, ko bo naftovod z nastopom prihodnje pomladi pričel obratovati. Vlačilci bodo opremljeni s pogonskimi stroji nemške konstrukcije: pogonska stroja vrste Deutz, namenjena vlačilcema v gradnji v Navalgiuliano, sta že prispela v naše mesto. Gre za stroje z zmogljivostjo 2000 KM osne moči. Vlačilci bodo opremljeni z najnovejšimi napravami za gašenje požarov, njihova skupna tehnična značilnost pa bo ta, da bodo imeli propelerje vgrajene v vodoravnih valjih, ki se bodo premikali hkrati s krmilom.

Miljski župan pri deželnem odborniku za šolstvo

Deželni odbornik za šolstvo in kulturne dejavnosti Giust je danes sprejel miljskega župana Milla, ki ga je seznanil z razstavo otroških risb, ki bo ob priliki študijskega zasedanja učiteljev iz vse dežele.

Odbornik Giust je sprejel tudi ravnatelja državnega zavoda za umetnost arh. Nordia, ki mu je predočil probleme šole, ter ameriškega konzula v Trstu Fuessa, ki je prišel na vljudnostni obisk.

DELOVANJE DEŽELNE UPRAVE

Proučitev načrtov novega sedeža deželnega sveta

Načrt za sejno dvorano in upravne prostore sta napravila arh. Nordio in Cervi

Predsedstvo deželnega sveta, ki se je sestal v uradu dr. de Rinaldinija, je včeraj med drugim tudi razpravljal o načrtu novega sedeža uprave. Dežela je sklenila odkupiti od tržaške pokrajinske uprave palačo na Trgu Oberdan 6, ki jo bodo s potrebnimi deli preuredili v sedež deželnega sveta. Načrt, ki sta ga izdelala arh. Cervi in Nordio, predvideva gradnjo nove sejne dvorane v notranjem dvorišču, v petih nadstropjih palače pa bodo uredili vse potrebne urade.

Deželni svet se od svoje ustanovitve sestaja v sejni dvorani tržaške občine, medtem ko so nekateri uradi v sosednji palači, ki je prav tako last občine. Prav zaradi tega je nujno potrebno, da dobi dežela zaradi boljšega delovanja, ustrezne prostore.

Predsedstvo se je seznanilo tudi s programom petega zasedanja pravnih študijev o deželah, ki bo novembra v Palermu v organizaciji siciljske dežele. Kasneje so tudi razpravljali o višini finančnih sredstev, ki bodo potrebna za delovanje deželnega sveta v letu 1967. Predsedstvo se bo ponovno sestalo proti koncu prihodnjega tedna.

V sredo, 21. t.m. se bosta sestali dve komisiji, ki bosta načeli razpravo dveh zakonskih osnutkov, ki jih je pripravil odbor in o katerih niso utegnili razpravljati pred poletnimi počitnicami. Prva stalna komisija za predsedniške zadeve, finance in proračun bo pod predsedstvom odbornika Cociannija proučila zakonski osnutek o lestvici staleža in pravnem ter ekonomskem položaju osebja Zavoda za razvoj obrtništva. Tretja komisija pa bo pod predsedstvom prof. Renata Bertolija začela razpravljati o centrih za socialne bolezni, katerim so v finančnih letih 1966, 1967 in 1968 namenili 300 milijonov lir podpore.

Požar v ubožnici pravočasno pogašen

Sinoči ob 21.30 je prišlo v drugem nadstropju ubožnice v Ul. Pascoli 31 do manjšega požara, ki pa ni zahteval človeških žrtev.

Nekaj pred 21. uro je čuvaj zavoda opazil dim, ki je prihajal skozi okno bivše spalnice v drugem nadstropju stavbe. Takoj je telefonsko poklical gasilce, ki so takoj prišli na kraj požara in pričeli borbo z ognjem. Med požarom, ki je divjal približno eno uro, sta padla s stropa na tla dva trama.

Po prvih ugotovitvah se zdi, da je požar nastal zaradi cigaretnega ogorka, ki ga je nekdo vrgel na kup slame, ki je bila v bivši spalnici.

Gmotna škoda znaša približno 100.000 lir.

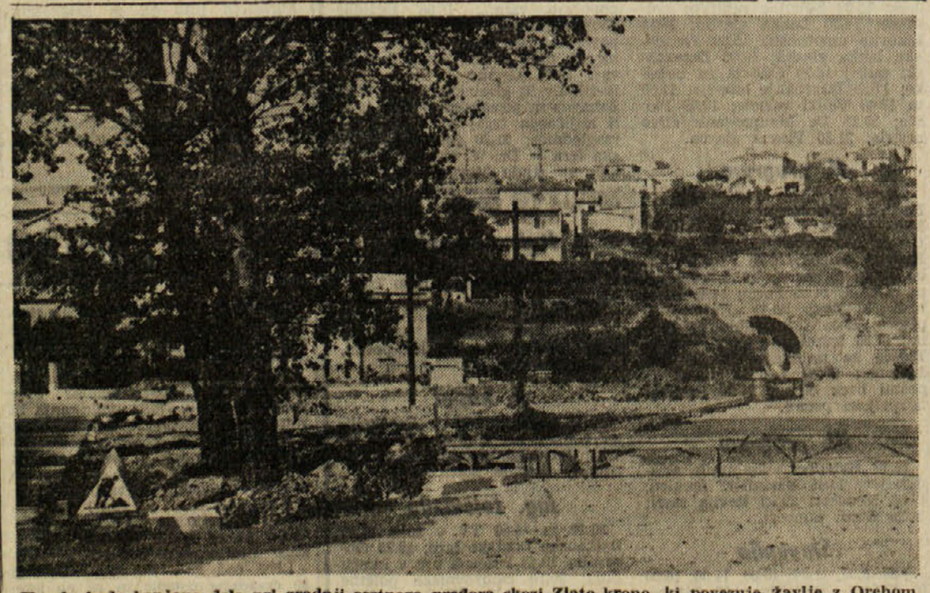

Kmalu bodo končana dela pri gradnji cestnega predora skozi Zlato krono, ki povezuje Žavlje z Orehom. Skozi ta predor bodo vozili avtomobili proti mejnemu bloku na Škofijah, tako da se bo ves promet proti Istri izognil sedanjemu delu državne ceste, ki pelje skozi čistilnico «Aquila». Ta del ceste pa bo še vedno služil za povezavo z Miljami

NOVA PRIDOBITEV OBČINSKIH MEZDNIH DELAVCEV

Znižan delovni urnik od 8 na 7 ur dnevno

Uvrstitev mestnih redarjev v kategorijo občinskih uradnikov

Pokrajinski nadzorni odbor nad krajevnimi ustanovami je na eni od svojih zadnjih sej potrdil sklep tržaške občinske uprave o znižanju delovnega urnika občinskih mezdnih delavcev od 8 na 7 ur dnevno. Poleg tega je potrdil tudi sklep tržaške občine o uvrstitvi mestnih redarjev v kategorijo občinskih uradnikov, s čimer je bila sprejeta tudi nova lestvica koeficientov.

Občinski odbor je sklenil znižati delovni urnik mezdnih delavcev na 7 ur dnevno, ker je to v skladu s pridobitvijo delavcev v mnogih ustanovah in zasebnih podjetjih, kjer jim je bil že priznan 42-urni tedenski delovni čas.

Doslej pa nadzorni organ še ni potrdil sklepa tržaške občinske uprave o upokojitvi mezdnih delavcev s 60. letom starosti (sedaj so upokojeni s 65. letom). Ta sklep je občinski svet sprejel isti dan kot sklep o znižanju delovnega urnika. Odbornik dr. Gasparo je ob obrazložitvi sklepa poudaril, da je bilo ugotovljeno, da so mezdni delavci zaposleni pri težkih delih in morajo v zadnjih letih službe vršiti delo, ki je za njihove fizične sposobnosti prenaporno. Obenem pa si občina pridržuje pravico, da za službo sposobne delavce obdrži v službi do 65. leta starosti in da jih zaposli pri kakem lažjem delu. Zato naj bi občinska uprava sprejela posebna pravila, na osnovi katerih naj bi lahko upokojila delavce pred 65. letom starosti.

Za upokojene delavce pred 65. letom pa bo občinska uprava plačala pokojninske prispevke, kot da bi delali do 65. leta. S tem sklepom namerava občinska uprava pomladiti vrste mezdnih delavcev in doseči večjo učinkovitost dela.

Javno zborovanje KPI

Danes ob 11. uri bo na Trgu sv. Antona javno zborovanje KPI, na katerem bo govoril federalni organizacijski tajnik Tonel o gospodarskem položaju Trsta, delavskih borbah in stališču strank levega centra do teh vprašanj.

Jutri ob 6. uri pa bo v Ljudskem domu v Podlonjerju praznik komunističnega tiska. Na programu je tudi godbeni koncert. Zvečer bo govoril občinski svetovalec Franc Gombač.

Nesreča rokoborca

Rokoborba bo 26-letnega uradnika Silvana Revattija iz Istrske ulice 29 stala približno mesec dni zdravljenja.

Okoli 21. ure je Revatti šel na rokoborski trening v telovadnico v Ul. Gambini 51, kamor je zahajal že dalj časa. S prijateljem Tomasinom sta trenirala nekaj časa in vse bi šlo v redu, ko bi Tomasin ne sunil Rovattija s kolenom v levi bok. Mladenič je padel na tla, prijatelj pa je takoj poklical bolničarje RK, ki so ga odpeljali v bolnišnico.

Na uološkem oddelku so mu ugotovili rane na levem boku, levi ledvici in levem kolenu.

Obvezno cepljenje otrok

Tržaško županstvo sporoča, da se bo nadaljevalo do 31. oktobra brezplačno cepljenje proti kozam, davici in otroški paralizi. V tem jesenskem obdobju cepljenja je treba pripeljati na cepljenje vse otroke, ki so bili rojeni od 1. julija do 31. decembra 1964, in otroke, ki so bili prej rojeni, a niso bili še cepljeni. Cepljenje proti otroški paralizi je obvezno za vse otroke, ki so se rodili v dobi od 1. julija do 31. decembra 1965. Cepljenje je priporočljivo za vse otroke, ki so stari že najmanj 6 mesecev.

Cepljenje je ob delavnikih na občinskem zdravstvenem sedežu mestne četrti, v katero spadajo otroci, in sicer v dnevih in ob uri označeni na vabilih.

Starši, oziroma skrbniki, ki ne bi dobili zadevnega vabila, morajo tudi pripeljati svoje otroke na cepljenje. Kdor bi otroka cepil pri zasebnem zdravniku, mora predložiti zdravniško potrdilo na oddelku za zdravstvo in higieno v Ulici Cavana št. 18, in sicer najkasneje do 10. decembra.

Od ponedeljka do srede vpisovanje otrok v vrtce ONAIRC

Vodstvo ustanove ONAIRC opozarja, da bo vpisovanje otrok v slovenske otroške vrtce omenjene ustanove od ponedeljka 19. t.m. do srede 21. t.m. v dopoldanskih urah.

Ustanova ONAIRC ima slovenske otroške vrtce pri Sv. Jakobu, pri Sv. Ani, v Barkovljah, v Križu, Bazovici, Gropadi, Lonjerju, Trebčah, Škednju, na Proseku, na Opčinah, v Boljuncu, Mačkovljah, Borštu, Dolini, Ricmanjih, pri Domju in na Repentabru.

Staršem priporočamo, da svoje otroke čimprej vpišejo v otroški vrtec.

Podrl je pešca in zbežal na motorju

Včeraj nekaj pred polnočjo so sprejeli na ortopedski oddelek glavne bolnišnice 62-letnega Valeria Lucianija iz Ul. Colleoni 13. Zdravniki so ugotovili, da je mož zadobil resne poškodbe po nogah in se bo moral zdraviti od 40 do 50 dni.

Ob prihodu v bolnišnico je Luciani povedal, da ga je malo poprej neki mladenič z motociklom podrl na tla na Trgu Garibaldi, kjer je prečkal cesto na zebrastih prehodih. Motociklist je brezbrižno nadaljeval pot, ne da bi mu priskočil na pomoč. Cestna policija išče brezvestnega vozača.

širite PRIMORSKI DNEVNIK

Kino na Opčinah

predvaja danes, dne 17. t.m. z začetkom ob 18. uri barvni film

A 007, DALLA RUSSIA CON AMORE

(007, IZ RUSIJE Z LJUBEZNIJO)

Igrajo: SEAN CONNERY, Pedro Armendariz, Lotte Lenya, Robert Shaw in Bernard Lee

URARNE in ZLATARNE SEDMAK

TRST Viale XX Settembre 16 tel. 96016
NABREŽINA (center)
SESLJAN (center)
ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

IZ SODNIH DVORAN

Priča, ki se ni prijavila sodnikom je dražje plačala, kot obtoženec

Moža, ki si je prisvojil bencinske posode in 100.000 lir, so obsodili na eno leto zapora in mu kazen nato pomilostili

Pred kazenskim sodiščem (predsednik Corsi, tožilec Brenci, zapisnikar De Paoli, obramba Verri) se je moral zagovarjati včeraj 57-letni Angelo Scarpa z Lonjerske ceste 175/9, ki je bil obtožen, da si je nezakonito prisvojil 352 bencinskih posod ter 100.000 lir.

Bilo je 27. maja predlani, ko je trgovski predstavnik Carlo Omari s Furlanske ceste 141 prišel na kvesturo ter formalno obtožil Scarpo prisvojitve omenjenih predmetov in denarja. Omari je povedal, da je izročil posode Scarpi, da bi jih ta popravil in pobarval. Zato mu je izročil tudi 100.000 lir, ki bi krile tudi stroške za njegovo delo. Potem pa je čakal in čakal, toda posod ni bilo od nikoder. Ko pa ga je srečaval, se je Scarpa vedno izgovarjal, da dela še ni utegnil opraviti. Nazadnje je Omariju pošla potrpežljivost ter je sklenil, da bo rešil zadevo po sodni poti.

Policisti so poiskali Scarpo ter ga zaslišali. Moški pa je dejal, da ni utegnil opraviti dela zaradi tehničnih ovir. «Posode pa, je še pripomnil, se nahajajo na dvorišču poslopja št. 36 v Ul. Eremo, kjer so zaupana v varstvo Brunu Mauriju. V skladišču je tudi — je dejal Scarpa — 11 posod laka, ki sem jih kupil z denarjem, ki sem ga prejel, in ki bi mi morale služiti za lakiranje posod.»

Policisti so seveda takoj zaslišali Maurija, toda njegove izjave so bile nekoliko drugačne. Predvsem je bilo v skladišču le 150 posod, a z 11 posodami z lakom ni smel nihče razpolagati, ker mu je podjetje ISBA, ki jih je prodalo Scarpi, strogo zabičalo, da jih ne sme nihče odnesti ali uporabljati, ker jih kupec... ni plačal.

Preiskovalne oblasti so se zadovoljile s temi ugotovitvami in ker je Omari predložil predpisano kolkovano tožbo, so Scarpo prijavili sodišču.

Scarpa se včerajšnje obravnave ni udeležil ter so mu zato sodili v odsotnosti. Priča Omari je potrdila svoje prejšnje izjave. Normalni potek sojenja se je zataknil le, ko so poklicali na pričevanje Bruna Maurija. Ta pa je bil nerazumljivo odsoten. Ker so ga bili sodnijski organi pozvali na pričevanje, upoštevajoč vse formalne predpise, je javni tožilec zahteval, naj ga sodniki kaznujejo s 5.000 lirami denarne kazni. Ta zahteva je bila sprejeta.

Javni tožilec je zahteval, naj sodišče spozna Scarpo za krivega, ter naj ga obsodi na 1 leto in 3 mesece zapora. Obtoženčeva obramba pa je menila, da bi ga morali oprostiti zaradi pomanjkanja dokazov. Sodniki so ga spoznali za krivega ter so mu naložili 1 leto, 1 mesec in 15 dni zapora, toda celotna kazen je pomiloščena. Tako se zdi, da je bil še najhuje kaznovan Mauri, ki bo moral plačati 5.000 lir denarne kazni.

Delovanje policije v preteklem mesecu

S pomočjo letečega oddelka policije in okrajnih komisariatov javne varnosti je kvestura izvedla sledeče aretacije zaradi različnih prekrškov v mesecu avgustu: 1 zaradi nasilja proti javnemu funkcionarju, 6 zaradi odpora javnemu funkcionarju, 11 zaradi žalitev javnega funkcionarja, 1 zaradi nadomestitve osebe, 2 zaradi kršitve dolžnosti družinskega varuštva, 2 zaradi slabega ravnanja v družini, 5 zaradi osebnih telesnih poškodb, 7 zaradi tepeža, 2 zaradi nenamernega umora, 5 zaradi nenamernih telesnih poškodb, 8 zaradi žalitev, 9 zaradi groženj, 1 zaradi nasilnega vdora v stanovanje, 1 zaradi navadne tatvine, 1 zaradi poskusa navadne tatvine, 22 zaradi tatvine z obteževalnimi okoliščinami, 2 zaradi poskusa tatvine z obteževalnimi okoliščinami, 1 zaradi razdejanja, 2 zaradi sleparije, 2 zaradi neizpolnjevanja plačilnih obveznosti, 4 zaradi prikrivanja ukradenega blaga, 2 zaradi izdaje nekritih čekov, 2 zaradi beračenja in 11 zaradi pijanosti.

Poleg tega so izdali 16 ukazov za aretacijo, 74 raznih glob in 1952 glob v zvezi s cestnim zakonom. Našli so tudi ukradeno blago v skupni vrednosti 4.060.000 lir.

Tudi v baraki plen za tata

Včeraj popoldne je 36-letni pleskar Angelo Martinčič brez stalnega bivališča obvestil komisariat javne varnosti iz Milj, da so mu neznanci prejšnjo nedeljo ukradli iz barake, kjer je stanoval, nekaj predmetov in suknjič.

Ker Martinčič ni imel primernega stanovanja, mu je občina dodelila barako pri Miljah.

V nedeljo je Martinčič, ki je bil le začasno zaposlen kot pleskar pri Sv. Barbari, zapustil zelo zgodaj barako in šel na delo. V baraki pa je med drugimi osebnimi predmeti pustil tudi suknjič z dvema srebrnima peresoma ter zlato uro.

Ure so minevale in šele v poznih popoldanskih urah je Martinčič prišel domov. Še prej pa, okoli 16.30, je neki njegov znanec, ki je stanoval v sosednji baraki, opazil, da so bila vrata odprta. Brez odlašanja, je obvestil Martinčiča. Ta je ob prihodu domov presenečen opazil, da je bila žabica na vratih odprta s silo. Toda najhujše je šele moralo priti. Z obžalovanjem je ugotovil, da so mu tatovi izmaknili zlato uro in obe srebrni peresi. Suknjič, v katerem so bili predmeti, je sicer bil na svojem mestu, toda nepridipravi so si privoščili boljši poletni suknjič.

Po prvih ugotovitvah kaže, da je Martinčič utrpel približno 130.000 lir škode.

Avto podrl skuterista

Sinoči nekaj pred 20. uro sta se peljala na delo v pokrajinsko umobolnico z lambreto 37-letni bolničar Raimondo Ceschia iz Ločnika in njegova svakinja, 35-letna Maria Marega iz Moše. V Ulici Vittorio Veneto pa je nenadoma privozil iz Ulice Baiamonti neki avtomobilist in podrl skuter z obema potnikoma, ki sta pri tem dobila telesne poškodbe. Zatekla sta se v civilno bolnišnico, kjer so Ceschii ugotovili rano na levem kolenu. Okreval bo v 7 dneh. Marega pa se je poškodovala na desnem komolcu in bo okrevala v 10 dneh.

Neroden padec: 10 dni zdravljenja

Ob 9.45 so sprejeli na ortopedski oddelek bolnišnice s prognozo okrevanja v 10 dneh 54-letno gospodinjo Margherito Panosevich por. Juvinovich iz Ul. Molino a Vapore 7.

V bolnišnici je ženska povedala, da se je nekaj pred 9.45 v prvem nadstropju pokritega trga, kjer je kupovala, spotaknila in padla na tla.

Pri padcu se je Juvinovicheva ranila po desni roki ter si opraskala laket iste roke.

S krožno žago po prstu in roki

Včeraj ob 12.10 se je 19-letni delavec Claudio Bagatolla s Furlanske ceste 121/1 ponesrečil na delu pri Nabrežini, kjer je uslužben pri podjetju «Feriani».

Bagatolla je žagal kos lesa s krožno žago, ko so se mu ostri zobje iz neznanih vzrokov zarili v sredinec desne roke in v roko.

V bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedskem oddelku, so ga pripeljali z rešilnim avtom RK. Okreval bo v približno mesecu dni.

Strela uničila zalogo keksov

Pri včerajšnji popoldanski nevihti je strela udarila v Foljanu v poslopje na Doberdobski cesti št. 2, kjer je imel neki trgovski potnik svoje skladišče. Strela je povzročila požar, ki je zajel skladišče. Poklicali so gasilce iz Tržiča, ki so se trudili od 17. do 19. ure, da so pogasili ogenj. Kljub temu pa je zgorelo za pol milijona lir keksov in tudi na poslopju je za 200.000 lir škode.

Zaradi pijanosti v zapor in pred sodišče

23-letne jugoslovanska državljanka Natalija Ierele iz Zagreba se bo morala zaradi pijanosti preklinjanja zagovarjati pred sodnimi oblastmi.

Do dogodka, ki je pripeljal žensko pred sodišče, je prišlo v torek okoli 23. ure, ko je dežurna patrulja letečega oddelka policije opazila v Ul. Cellini Ierelejevo popolnoma vinjeno. Agenti policije so jo nemudoma odpeljali na komisarjat, kjer pa se je zagrebčanka še hvalila, da je mnogo pila in se zadržala v mnogih lokalih z namenom, da bi se opijanila. Mogoče bi šlo vse v redu, če bi ženska ne začela preklinjati na ves glas in si tako nakopala dve obtožbi.

Avto treščil v zid

Raztresenost šoferja je bila vzrok za prometno nesrečo, do katere je prišlo včeraj ob 19.30 v Ul. delle Cave v višini stavbe št. 33, pri kateri sta bili laže ranjeni dve osebi. Tedaj je 43-letni delavec Bartolo Grego iz Ul. Baiamonti 30 vozil svoj avto po Ul. delle Cave, ko se je v trenutku raztresenosti nenadoma zaletel v zid ceste.

Zaradi močnega sunka se je šofer ranil po čelu in dobil pretres možganov. V bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 10 dneh, so ga odpeljali z rešilnim avtom RK.

Pri nesreči se je tudi ranila njegova 40-letna žena Fosca Appolonio por. Grego, ki pa so ji v bolnišnici dali samo prvo pomoč zaradi prask po desni nogi. Ozdravela bo v približno 5 dneh.

Zastrupitev s hrano

Zaradi kuhane zelenjave, svinjskega mesa in skute, se bosta morali 42-letna knjigovezница Liliana Pinato por. Paron iz Ul. Zorutti 4 in njena 47-letna sestra, knjigovezнica, Derna Pinato, iz Ul. Beato Angelico 2 zdraviti približno en teden.

Ženski sta okoli 13. ure v podjetju «Editoriale Libraria Triestina», kjer sta uslužbeni, pojedli precejšnjo količino svinine, kuhanega sadja in skute, ki sta si prinesli z doma.

Okoli 17.20 pa sta začutili močne bolečine v želodcu in kmalu nato sta pričeli bruhati. Ker bolečine niso prenehale, sta bili primorani poklicati na pomoč bolničarje RK.

V bolnišnici, kjer so jima ugotovili zastrupitev s hrano, so Liliano Pinato sprejeli na III. medicinski oddelek, njeno sestro pa so po prvem pregledu odslovili. Zdi se, da je bila prav skuta glavni vzrok njune zastrupitve.

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, dne 17. t.m. z začetkom ob 19.30 barvni film v Cinemascope

IL TERZO GIORNO

(TRETJI DAN)

Vrača se mož, ki ni znal ljubiti!

Igrata: GEORGE PEPPARD — ELIZABETH ASHLEY

Prepovedan vstop mladini pod 14. letom;

prodaja rabljenih avtomobilov

FILIALA V TRSTU
Ul. Campo Marzio 12
tel. 31985

fiat

kjer je rabljeni avtomobil dober nakup

zadovoljuje in daje zaupanje
zagotovi prihranek
v široki izbiri modelov
tudi avtomobili
s posebnim jamstvom
največje olajšave
pri izplačevanju

razstava je stalno odprta

Goriško-beneški dnevnik

VČERAJŠNJA ZAGOTOVILA MINISTRA SCALFARA

Letališče v Ronkah bo pripravljeno do prihodnje turistične sezone

Konec oktobra bo znašala dolžina pristajalne steze 2.200 m - Namestitev naprav za radijsko vodenje letal in nočne polete - Zanimanje za «charterske» polete

Včeraj dopoldne je obiskal letališče v Ronkah minister za prevoze in civilno letalstvo Scalfaro. Na letališče je prispel ob 10.10 iz Benetk z letalom «Pilatus - Porter». Sprejeli so ga predsednik letališkega konzorcija prof. Ferrari s člani upravnega odbora, župana Trevisan iz Ronk in Martina iz Gorice, predsednik pokrajine Gorica Chietaroli in odbornik Vezil, podprefekta iz Trsta in Gorice Molinari in Lorichio, goriški kvestor Guida, poveljnik skupine karabinjerjev iz Gorice major Berlanda ter parlamentarci Gorice in Trsta. Ministra je spremljal direktor generalnega inšpektorja za civilno letalstvo general Santini.

Na sestanku, ki je bil v letalski zgradbi in je trajal poldrugo uro, je predsednik prof. Ferrari prikazal ministru nekatere neodložljive potrebe, ki spadajo v državno pristojnost kot na primer izgradnja zaključenega dela pristajalne steze, izpopolnitev radijskih naprav in bivališča za tehnike in vojaško osebje na letališču.

Zagotovili so konzorciju, da bodo drugi del vzletišča v dolžini 520 metrov (skupno bo steza potem dolga 2.200 metrov) dograjen do konca oktobra, tako da bodo prihodnjega junija usposobili letališče za «charterske» polete, za katere se zanimajo dežela in turistične ustanove. Do tistega časa bodo morali namestiti tudi zapletene naprave za radijsko pomoč letalcem ter nočne polete, kar spada v pristojnost ministrstva za obrambo. Osrednji predstavniki so zagotovili, da bodo čimbolj skrčili obdobje izgradnje letališča, da bi bilo nared do prihodnje turistične sezone. Sedaj so v teku razna dela za 600 milijonov lir, med katere spada tudi izgradnja stanovanj za 250 milijonov. Ob koncu je bilo sklenjeno, da bo konec septembra na sedežu za civilno letalstvo sestanek med voditelji konzorcija in funkcionarji ministrstva za prevoze in civilno letalstvo, na katerem se bodo pogovorili o podrobnostih namestitve letalskih naprav. Minister Scalfaro je odletel ob 11.30 v Tessero.

Senator Vallauri, predsednik goriške pokrajine Chientaroli in goriški župan Martina so opozorila ministra Scalfara na pereč problem železniške zveze med Gorico in Novo Gorico, ki naj bi služila tudi za prevoz živine in blaga tako v Jugoslavijo kot v druge države. Župan je tudi omenil na možnost uporabe, vedno v ta namen, mirnskega letališča.

Pokrajinska štipendija za enega visokošolca

Pokrajinska uprava v Gorici je razpisala eno štipendijo za študente goriške pokrajine, ki obiskujejo na univerzi v Trstu kemijsko fakulteto. Prošnje je treba vložiti pri pokrajinski upravi na Korzu Italia v Gorici, kjer lahko dobijo interesenti vsa podrobnejša pojasnila.

ZAČETEK V PONEDELJEK, 19. T. M.

Vpisovanje v občinske in otroške vrtce ONAIRC

Vpisnina v vrtce ONAIRC stane 1000 lir, mesečna oskrbovalnina pa 3000 lir

Goriško županstvo sporoča, da bodo začeli z vpisovanjem otrok v občinske vrtce v ponedeljek 19. t. m. ter ga zaključili v soboto 24. t.m. Slovenski starši bodo vpisali svoje otroke v otroškem vrtcu v Ul. Croce tudi za vrtec v Ul. Randaccio št. 24. Ob vpisu naj povedo, za kateri vrtec so namenili svojega otroka. Reden pouk v občinskih vrtcih se bo začel v soboto 1. oktobra. Za vpis pridejo v poštev otroki letnikov 1961, 1962 in 1963. Starši naj prinesejo s seboj za tiste, ki še niso obiskovali teh vrtcev, rojstni list, potrdilo o cepljenju proti kozam, davici in otroški paralizi in predpisan mesečni prispevek za šolsko kuhinjo.

Tudi vodstvo otroških vrtcev ONAIRC je določilo datum za vpisovanje, ki se bo vršilo 29. in 30. t.m. V teh vrtcih se bo začel reden pouk že v četrtek 29. t.m., se pravi takoj, ko se bo začelo vpisovanje. Obenem bo treba plačati za vpisnino in zavarovanje 1000 lir; mesečna oskrbovalnina pa znaša po 3000 lir. Za slovenske otroke pridejo v poštev vrtci v Sovodnjah, Pevmi, Doberdobu, Steverjanu, Rupi ter slovenski sekciji v Podgori in v Štandrežu. V Doberdobu so določili urnik za vpisovanje dne 29. in 30. t.m. od 9. do 12. in od 15. do 17. ure. Tudi v teh vrtcih morajo za tiste otroke, ki so prvič vpisani, prinesti starši ob vpisu rojstni list in potrdilo o cepljenju.

OBISK DEŽELNEGA ODBORNIKA NA ŽUPANSTVU

Med javnimi deli v Štaverjanu je treba najprej asfaltirati ceste

Za 30 km cest mora skrbeti en sam cestar - Problem javne razsvetljave

V četrtek zvečer je bil na obisku na županstvu v Štaverjanu deželni odbornik za finance dr. Tripani, v spremstvu občinskega odbornika iz Gorice De Simona in svojega osebnega tajnika. Sprejel ga je župan Stanislav Kljanjšček skupaj z občinskimi odborniki in občinskim tajnikom.

Po uvodnih pozdravih je dr. Tripani obrazložil štaverjanskim občinskim predstavnikom načrte deželne uprave in možnost njenih prispevkov za izvedbo raznih koristnih javnih del preko krajevnih ustanov, med katerimi je v prvi vrsti občinska uprava. V tej luči so potem proučili načrt za javna dela, ki naj bi jih v prihodnjih štirih letih izvedli v štaverjanski občini.

Med temi deli je sedaj prva na programu pokrajinska cesta od Oslavij preko Sovence do meje, za katero je bil že dosežen prispevek deželne uprave in bodo v kratkem morali podvzeti vse potrebno za njeno dejansko izvedbo. Kot znano, je določenih v ta namen 180 milijonov lir. Že pred časom je pokrajinska uprava zaprosila v Rimu za državni prispevek 80 od sto za izvedbo tega dela. Z uvedbo deželne uprave pa je prešla kompetenca za to delo na deželo.

Župan in odborniki so dr. Tripaniju predočili še druge najbolj aktualne občinske potrebe, ki se tičejo preskrbe občanov s pitno vodo, katere dobava je sedaj razmeroma draga, ter glede stanovanjske gradnje, ki naj bi omilila občutno stanovanjsko krizo.

Kar se tiče občinskih cest je znano, da ima občina številne zaselke, ki so precej raztreseni in zato mora vzdrževati občina kakih 30 km poti. Med temi so zlasti cesta skozi Grojno do Dvora, ter cesti v Šćedno in na Jazbine tiste, ki bi jih bilo treba čim prej asfaltirati z deželnim prispevkom. Omenili so tudi, da ima občina samo enega cestarja za vse te poti, dočim sta na mnogo krajši pokrajinski cesti kar dva cestarja.

Govora je bilo tudi o okrepitvi in ureditvi javne razsvetljave, ki je zlasti važna na pokrajinski cesti, potem ko bo dokončno urejena ter primerna za večji turistični promet.

Razgovor je trajal približno poldrugo uro in ob koncu je predstavnik deželne urpave, potem ko je vzel na znanje te in druge občinske probleme, obljubil zanimanje deželne uprave za njihove upravičene potrebe.

Danes druge dve tekmi za pokal Štandreža

Po prvem srečanju štirih nogometnih ekip, ki nastopajo v tekmah za pokal «Štandreža» na igrišču Juventine, bo jutri na vrsti drugo kolo. Kot prejšnjo nedeljo bo prva tekma ob 15. uri in takoj za njo druga ob 16.45. Tokrat bosta tekmi Sovodnje - Ločnik in Audax - Juventina.

Kot znano je v prvi tekmi prejšnjo nedeljo pridobila obe točki edino Juventina, dočim sta si Audax in Ločnik razdelila vsak po eno točko. Za jutri pa so tudi Sovodenjci, ki preteklo nedeljo niso imeli sreče, trdno odločeni, da si proti Ločniku priborijo vsaj eno točko. Če bodo vztrajali vseh 90 minut v igri, tako kot so prejšnjo nedeljo v prvi pol uri, se bo to, ali morda še kaj več, tudi zgodilo. Juventina pa bo s svoje strani poskušala tudi proti Audaxu ponoviti svoj uspeh od prve nedelje.

Prijava dohodkov za občinske davke

Goriško županstvo opozarja vse prizadete davkoplačevalce, da morajo na osnovi obstoječih predpisov najkasneje do 20. t.m. prijaviti na občinskem davčnem uradu tiste svoje dohodke, ki so podvrženi občinskim davkom, med katerimi so: družinski davek, davek na najemno vrednost, na obrtnice, na stroje za ekspresno kavo, na pse; dalje pristojbine za odvažanje smeti, na napisne table, najemnina za javne prostore in pristojbina za kanalizacijo.

Prijav niso dolžni napraviti tisti občani, ki so že vpisani v davčni seznam, pa niso imeli bistvenih sprememb v svojih dohodkih. Kdor je dolžan napraviti prijavo, pa je ni napravil ali daje napačne podatke, bo kaznovan po zakonu.

PISMO UREDNIŠTVU

S Krminske gore je lep razgled

Spoštovani urednik,

v vašem listu sem bral o prizadevanjih občinske uprave v Krminu, da bi z deželnim prispevkom zgradila turistično cesto, ki bi se povzpela na Krminsko goro. Prejšnji dan sem se peljal tam mimo in sem si hotel ogledati ta turistični kraj. Z avtom sem se pripeljal prav do vrha; podvig ni bil eden izmed vsakdanjih, ker je zadnji del poti tako razrit, da se komajda pride na vrh, ko pa sem bil gor in sem se povzpel na ruševine utrdbe, sem bil očaran, tako lep razgled je s tega kraja na vse strani. Zato sem prav nič ne čudim, zakaj si občinska uprava prizadeva, da bi kraj turistično valorizirala, in je prav zares škoda, če se načrta čimprej ne lotijo. Že ko sem pri tem vprašanju, bi si dovolil pripomniti, da bi oblasti ali turistične organizacije že sedaj lahko kaj uredile, da bi olajšale dohod na vrh, zaradi lepšega razgleda pa bi lahko posekale nekaj drevja na vrhu ali pa zgradile manjši razgledni stolp. Krminska gora je namreč najbolj globoko v Furlanski nižini ter se z nje vidi lepo tja do Vidma kakor tudi na drugo stran, v Brda.

S spoštovanjem

(sledi podpis)

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Podjetje «Meblo Italiana» bo imelo sedež v Gorici

Jutri v Novi Gorici zbor Gradnikove brigade

V Novi Gorici se že dlje časa pripravljajo na veliko slavje. Mesto so okrasili in pripravili vse ostalo za sprejem borcev Gradnikove brigade, ki je vodila med vojno številne bitke po vsej Primorski. Slovesnost ob zboru brigade bo v nedeljo ob 10. uri. Izpopolnjena bo s številnimi kulturnimi točkami, ki jih bodo poleg Goriškega gledališča ter godbe na pihala iz Anhovega izvajale kulturno prosvetne skupine. Ob tej priložnosti bo imel slavnostni govor bivši komandant brigade Martin Greif . Rudi. V Novi Gorici pričakujejo, da se bo slovesnosti udeležilo nad 2000 borcev med katerimi jih bo veliko iz obmejnih krajev v Italiji. Prav tako pričakujejo precejšnjo udeležbo prebivalcev celotne Primorske in Gorenjske, saj je brigada povsod zelo priljubljena in je prinašala smrt sovražniku.

Občinska skupščina v Novi Gorici bo danes dopoldne (v soboto) podelila brigadi domicil v znak priznanja za uspešne borbe, ki jih je vodila ob zapadni meji Slovenije. Vsem borcem brigade bodo na nedeljskem zborovanju podelili tudi posebno knjigo, ki govori o njeni borbeni poti. Napisal jo je Stanko Petelin. Omenimo naj še, da je brigada med vojno izgubila skoraj 2000 borcev.

* * *

V novogoriški tovarni pohištva Meblo smo zvedeli, da so te dni sklenili sporazum o ustanovitvi «Meblo - Italiana», ki bo poslovalo na principu delniške družbe. Medtem ko do zdaj še ni bil znan kraj, kjer bo imelo sedež novo podjetje, lahko tokrat sporočimo, da gre za Gorico. Podjetje bo poslovalo v Via Catterini, in sicer zaenkrat v že starejšem poslopju stare žage.

Te dni so začeli s konkretnim urejanjem posameznih problemov, s katerimi se nujno srečujejo ob začetku poslovanja novega podjetja. V tovarni Meblo je bilo več sestankov, kjer so obravnavali posamezna vprašanja. Začeli so že tudi z urejanjem samih prostorov, kjer bo novo podjetje.

Naj opozorimo, da gre za enega prvih resnih poskusov med našimi poslovnimi ljudmi ter podjetji na jugoslovanski strani meje v razvijanju industrijskega sodelovanja. Od tega se obetajo obojestranske koristi.

Odobreni sklepi krajevnih ustanov

Pokrajinski odbor deželnega odborništva za nadzorstvo krajevnih ustanov je na svojih zadnjih sejah med drugim odobril tudi naslednje sklepe:

Krmin: Pristojbine za vodne števce pri vodovodnem konzorciju; stroški za vzdrževanje občinskih cest in poslopij; nakup drv za zimo; izplačilo nagrade občinskim uslužbencem za izredno delo v avgustu; dobave potrebščin osnovnim šolam in vrtcem.

Gorica: Odobritev stroškov 47,4 milijona lir za gradnjo osnovne šole v Ul. Ponte del Torione; idem za gradnjo vrtca v Ul. Gelsi za 54,2 milijona lir.

Tržič: Podaljšanje vodovoda v Ul. Isonzo; zamenjava pokvarjenih vodovodnih cevi po razstrelitvi min; plačilo stroškov za odvoz smeti v prvem polletju 1966; izplačilo pogrebnih stroškov za junij; prispevek za slikarsko razstavo; zamenjava bencinskega rezervoarja pri črpalki v Ul. IV. novembra; nakup materiala za postavitev javne razsvetljave.

VČERAJ ZJUTRAJ MED NALIVOM

Avtomobilistka iz Trsta zbila kolesarko v Jamljah

Ponesrečenka si je zlomila desno zapestje in se pobila po kolenih - Tržačan žrtev prometne nesreče

Med včerajšnjim jutranjim nalivom je avtomobilistka iz Trsta v Jamljah zbila na tla 64-letno kolesarko Anastazijo Antonič iz Jamelj št. 26. Priletna ženica si je pri padcu zlomila desno zapestje ter se pobila po obeh kolenih. Njen mož jo je nemudoma odpeljal z rešilnim avtomobilom Zelenega križa v tržiško bolnišnico, kjer so Antoničevo pridržali na zdravljenju za 20 dni.

Antoničeva je bila včeraj po opravkih v Zgornjih Jamljah. Ko je začela nevihta, se je pred Pahorjeva gostilno ob 8.15 nahitroma odpeljala čez cesto. Vtem se je pripeljala s fiatom 850 tržaška avtomobilistka, ki je trčila ob zadnje kolo dvokolesa Antoničeve.

V civilni bolnišnici v Tržiču so prejšnjo noč nudili prvo pomoč 44-letnemu Pietru Princiju iz Trsta, Ul. Cellini 1, ki se je poškodoval v prometni nesreči; udaril se je v glavo, porezal se je po desnem ublju ter bil ves zmeden. Princi navzlic zdravniškemu nasvetu ni hotel ostati v bolnišnici. Okreval bo v 10 dneh.

čitajte PRIMORSKI DNEVNIK

GOSTIŠČE NA KOLEH V ROŽNI DOLINI

Na Pikolu v Rožni dolini so pred tedni odprli nov karakterističen lokal, ki se imenuje po kraju, kjer so ga zgradili. Stoji na kolih ob jezercu ter je ves zgrajen iz lesa. Sredstva za njegovo izgradnjo in notranjo opremo je poskrbela stanovanjska skupnost v Novi Gorici. Dohod je z ovinka pri Bajti, kjer je ime novega gostišča vžgano v pokončno bruno pokrito s slamo. Na ploščad lesenjače vodijo široke in dolge stopnice. Na njej je prostora za kakih 80 gostov, v notranjščini pa za nadaljnjih 35. Pod zgradbo se razprostira jezerce, ki ga starejši Goričani poznajo po tem, da so se hodili nanj drsat, kadar je zamrznilo. Ob njem so uredili mostičke, klopi in pokrito pikniško gnezdo, kjer si morejo gostje sami pripravljati jedi na žaru. Jezero je zaraščeno z vodnimi rastlinami ter se ob njem rade oglašajo tudi žabe. Le-te bodo postale ena izmed specialitet, ki jih bo zasebni najemnik lokala nudil svojim obiskovalcem, kadar bodo njihovi kraki najboljši. Za novi gostinski obrat vlada med ljubitelji okusne hrane in dobre postrežbe že sedaj veliko zanimanje, kar dokazuje tudi število obiskovalcev.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «Rififi ad Amsterdam». R. Browne in E. Stewart. Kinemaskopski film v barvah.
CORSO. 17.00: «Texas, addio».. F. Nero in Elsa Montes; v kinemaskopu in barvah, prepovedan mladoletnikom.
MODERNISSIMO. 17.30 — 22.30: «I 5 ladri d'oro». Robert Morley in Dave King; ameriški barvni film v kinemaskopu.
VITTORIA. 17.15—22.: «La 18.a spia». Robert Gaulet in Cristina Carere; ameriški barvni film.
CENTRALE. 17.30—21.30: «Allarme dal cielo». Andre Smagghe in Marcel Boruffi; italijansko-francoski barvni film v kinemascopu.

Tržič

AZZURRO. 18.—22.: «Svegliati e uccidi». R. Hoffman; v barvah.
EXCELSIOR. 17.30—22.: «Dracula principe delle tenebre». P. Lee in P. Cushing.
PRINCIPE. 18.—22.: «Agente 3S3, massacro al sole». G. Ardison in E. Morandi; v kinemaskopu in barvah.
S. MICHELE. 19.30—22.30: «Il filibustiere della Costa d'oro». R. Mitchum in C. Baker; skope v barvah.

Ronke

EXCELSIOR. 19.30—22.: «Il mostro e la vergine».
RIO. 19.30—22.: «Operazione crossbow». S. Loren in G. Peppard.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj v Gorici najvišja temperatura 23,4 stopinje ob 12.30 in najnižja 13,3 ob 6. uri; dežja je padlo 9,6 mm, povprečna vlaga 85 odst.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna AL CORSO, na Korzu Italia 89, tel. 24-43.

šport šport šport šport šport

PO VČERAJŠNJIH DVEH SEJAH ZVEZNEGA SVETA V RIMU

Tehnično vodstvo nogometne reprezentance so trenutno poverili predsedniku FIGC

Italija-Romunija za pokal evropskih držav bo 26. novembra v Neaplju

Fabbri je bil dokončno odstavljen. Torej včerajšnja seja, ki jo je držala italijanska nogometna zveza, je imela kot nalogo popolno preobnovitev italijanskega nogometa. Poleg tega so včeraj preučili možnost, da bi se nogometna društva spremenila v prave delniške družbe, kar bi omogočalo slednjim, da bi po zakonu dobila posojila približno deset milijard lir. Zaradi tega bo moral zvezni komisar imenovati kar 38 pravnikov, kolikor je namreč profesionalnih ekip A, B in C lige, da bi preučili možnost ustanovitve teh družb.

Vsekakor zgleda, da se italijanska nogometna zveza še ni popolnoma odločila, če bi v polni meri sprejela to finančno preureditev celotnega italijanskega profesionalnega nogometa, ki bi gotovo imela mnogo dobrih posledic predvsem iz finančnega vidika, toda bi povsem pokvarila vzdušje, ki je bilo, ali bi vsaj moralo biti, glavna podlaga za športne uspehe. Zvezni komisar Pasquale pa je izjavil, da morajo vso stvar še preučiti in torej na današnjih dveh sejah ni bilo še nič konkretnega določeno. Pasquale pa je zagotovil, da bodo ta problem podrobneje obravnavali na prihodnji seji, ki bi se morala vršiti v kratkem, vsekakor šele po zaključku poizvedovanj, ki jih vršijo pristojni organi.

Nato pa so predsednik FIGC in štirje podpredsedniki obravnavali glavni problem dneva: komu poveriti vodstvo italijanske nogometne reprezentance, ki se bo morala v kratkem spoprijeti z romunsko reprezentanco in nato še s SZ. Vodstvo italijanskih barv je trenutno prevzelo zvezno predsedstvo samo.

Do tega pa je prišlo, ker so sami zvezni organi FIGC zaprosili zveznega predsednika, da bi on trenutno prevzel odgovornost za selekcijo in vodstvo vseh italijanskih nogometnih reprezentanc, toda pri tem se bo lahko posvetoval s tehničnim nogometnim oddelkom.

Italijanska nogometna zveza je nadalje odločila, da bo srečanje z Romunijo, ki je v okviru evropskega prvenstva, 26. novembra, Tekma bo v Neaplju. Italijanska reprezentanca bo lahko tako igrala z izrednim navijanjem, kajti Neapeljci so vedno čutili izredno navezanost do svoje reprezentance.

Dr. Fino Fini, ko je zvedel za rezultate včerajšnjega sestanka, ni hotel dati nobene izjave. Še posebno, ker je hotel nuditi možnost preiskovalni komisiji, da opravi svoje delo brez vsakega zunanjega vpliva. Zato bi vsaka izjava gotovo škodila preiskavam te komisije. Poleg tega je Fini izjavil: «Kar sem mislil povedati, sem to že napravil. Vse izjave sem namreč pismeno predložil zvezni komisiji in to sem storil pravočasno. Drugega nočem in ne morem izjaviti.»

To je vse, kar je rekel dr. Fino Fini. Zares malo, kar pa priča, da pozna svoje delo in se ne spušča v drzne izjave, kot jih je izrekel Fabbri, ki je gotovo presenetil ne samo športno italijansko publiko, temveč je presegel vsako tolerantno mero.

NOGOMET

Jutri prvo kolo nogometne A lige

Več izenačenih tekem jutri na sporedu

Po katastrofi italijanske reprezentance na svetovnem prvenstvu v Angliji in po polemikah, ki so mu neuspehu, se bo začela jutri

Navijači bodo tako lahko deloma pozabili na vsa razočaranja, ki so jih doživeli v teh mesecih. Italijanski reprezentanti pa se bodo skušali oddolžiti za slabe nastope na svetovnem prvenstvu. Predvsem Rivera je v izredni formi in kaže, da bo milanski igralec pod vodstvom trenerja Silvestrija pridobil spet tisto formo, s katero je zablestel pred nekaj leti. In sploh je v tej sezoni Milan glavni favorit za končno zmago. Jutri bo sprejel skromno ekipo Venezie in Rivera in drugi ne bi smeli imeti velikih preglavic za zmago.

Druga milanska ekipa Inter doživlja trenutno majhno krizo zaradi dveh neoporečnih porazov, ki jih je pred kratkim zadobila. Najhujši poraz je bil proti Santosu, ko je moral Sarti kar štirikrat kloniti pred Pelejem in drugimi. Herera bo moral jutri s svojo ekipo na izredno težko igrišče Foggie in za milanske igralce ta prva tekma ni povsem idealna, da bi lahko premagali trenutno krizo.

Zanimiva bo tudi tekma v Neaplju, kjer bo gostovala Vicenza. Sivori in drugi niso še popolnoma v izredni formi, toda neapeljski navijači trdno upajo na exploit enega izmed svojih napadalcev, na Canèja predvsem, ki je v uvodnih tekmah vedno zelo nevaren.

Ostala kandidata za končno zmago Bologna in Juventus bosta gostovala v Mantovi oz. v Bergamu. Za obe ekipi bo trda predla in pričakujemo lahko presenečenja.

Na papirju kaže, da bo imel Torino lahko nalogo z enajsterico iz Ferrare Spal. Zadnji nastopi Torina pa niso preveč zadovoljili trenerja Rocca, ki bo moral vnesti v postavo več sprememb, kot se jih je nadejal pred enim mesecem. Turinski navijači pa upajo v Meronija, ki je tudi letos najnevarnejši nogometaš Torina.

Bodo ponovili mladi igralci Fiorentine lanske sijajne nastope? Pripravljalne tekme so bile vse prej kot razveseljive za trenerja Chiapello. Jutri bo na florentinskem igrišču tekma z Laziom, ki je posebno nevaren v prvi liniji. Vsekakor bo Hamrin imel jutri glavno besedo.

Roma bi morala z lahkoto odpraviti Brescio. Izenačena borba pa bo med Leccom in Cagliarijem. Lecco se bo letos predstavil z novim nakupom Angelillom, ki bi moral organizirati igro celotne ekipe.

—edson—

Totocalcio

Atalanta-Juventus	1	X	2
Fiorentina-Lazio	1		
Foggia-Inter	X	2	
Lecco-Cagliari	X	1	
Mantova-Bologna	2	X	
Milan-Venezia	1		
Napoli-Vicenza	1		
Roma-Brescia	1		
Torino-Spal	1		
Alessandria-Palermo	1	X	
Catanzaro-Messina	1	X	2
Livorno-Genoa	X		
Sampdoria-Pisa	1		

V OKVIRU PRVENSTVA CONI Š.D. BREG

Nedeljske tekme v Boljuncu
Ob 11. uri
BREG . TERGESTE (narašč.)
Ob 12.30
BREG - S. ANNA (juniores)

* * *

Ob 17. uri
prijateljska tekma prve ekipe
BREG - MUGGESANA

RAZPORED TEKEM

ODBOJKARSKIH TURNIRJEV 9. SŠI

ŽENSKE

DANES, 17. 9. 1966 na stadionu «Prvi maj»

20.30 BARKOVLJE B — ŠKAMPERLE B (Sodnik: Vitez)
21.00 ŠKAMPERLE A — ZARJA (Sodnik: Morpurgo)
21.30 BREG A — CANKAR B (Sodnik: Dougan)
22.00 BREG B — CANKAR A (Sodnik: Šušteršič)
22.30 Zmag. I. tekme — BARKOVLJE A (Sod.: Morpurgo)
Delegata: Učo Jurkič in Mario Šušteršič.

MOŠKI (I. skupina)

JUTRI, 18. 9. 1966 v Bazovici

9.00 ŠKAMPERLE B — SOKOL A (Sodnik: Uršič)
9.30 ZARJA — BARKOVLJE B (Sodnik: Drasič)
12.00 SOKOL B — BARKOVLJE A (Sodnik: Šušteršič)
12.30 ŠKAMPERLE A — DOBERDOB (Sodnik: Pavletič)
Delegati: Učko Jurkič, Žarko Uršič in Mario Šušteršič.

MOŠKI (II. skupina)

JUTRI, 18. 9. 1966 v Zgoniku

9.00 KRAS — CANKAR B (Sodnik: Petaros V.)
9.30 BREG A — KOLARIČ (Sodnik: Vitez)
10.00 BREG B — ROJAN (Sodnik: Morpurgo)
10.30 CANKAR A — Zmag. III. tekme (Sodnik: Morpurgo)
Delegat: Janko Budin.

Ekipe se morajo predstaviti na igrišču pol ure pred tekmo ob vsakem vremenu. V primeru slabega vremena bo I. skupina (Bazovica) igrala isti dan popoldne na stadionu «Prvi maj» z začetkom ob 13. uri z istim časovnim presledkom. — II. skupina (Zgonik) pa bo igrala v ponedeljek z začetkom ob 20.30 z istim časovnim presledkom tudi na stadionu «Prvi maj».

ODBOJKA

V ČETRTEK NA STADIONU «PRVI MAJ»

BOR-MEBLO 3:1

Zadovoljiv nastop Borovih predstavnikov

V četrtek zvečer je bilo na stadionu «Prvi maj» prijateljsko srečanje med domačim Borom in novogoriškim Meblom, ki nastopa v drugi slovenski ligi. Po tradicionalnem rovinjskem tečaju je bila to prva trening tekma, ki spada v okvir pripravljalnega obdobja za B ligo.

Prvi set se je začel v negotovosti, kajti nasprotnika nismo še poznali, to je bilo namreč prvo srečanje z novoustanovljenim odbojkarskim odsekom. Morda predolgi odmor ali neznani sovražnik sta bila kriva, da niso borovci zaigrali tako, kot smo jih vajeni videti. Novogoričani so takoj v začetku prevzeli vodstvo in si ga ohranili do konca seta

Poraženi, a zato prav nič potrti, so Tržačani začeli drugi set. Dobri servisi, lepo podane žoge so takoj dajale točko za točko plavim, ki so prišli do 13:4. Tu pa so malo popustili, kar je nasprotnik izkoristil in se borovcem približal. Borovcem sta manjkali samo dve točki za osvojitev seta. S požrtvovalno in tehnično zadovoljivo igro so Tržačani osvojili set.

Ostala dva seta sta potekala bolj ali manj izenačeno, videli pa smo, da so Borovi igralci bolj izkušeni in da imajo za sabo dobro pripravo, ki jim je prav prišla v kritičnih trenutkih.

Bor - Meblo 3:1 (13:15, 15:11, 15:9, 15:3).

Postavi:

Meblo: Podgornik, Cej, Tomažič, Križman, Kosovel, Torbar, Boškin, Motereljič

Bor: Jurkič, Starec, Uršič, Miot, Škrinjar, Veljak, Orel, Fučka in Vodopivec.

M. S.

Danes in jutri mednarodne dirke za „Nagrado Primorske Portorož 1966"

Pričakuje se mnogo novih rekordov in veliko število gledalcev

Danes bodo torej toliko pričakovane avtomobilske in motorne dirke po krasni portoroški progi in seveda prireditelji so povsem gotovi, da bo tudi letos padlo veliko število rekordov, ki so jih dosegli tekmovalci na zadnji prireditvi, to je na predlanski. Letos se bo potegovalo za prva mesta obilno število udeležencev. Kar 15 evropskih držav je namreč zastopanih v Portorožu, in nekaj tekmovalcev je prišlo celo iz Avstralije, Afrike in Amerike.

Tekmovanja, ki bodo danes 17. in jutri 18. septembra, bodo razdeljena v pet kategorij, to velja za motorne dirke. Poleg tega bodo na sporedu tudi avtomobilske dirke, in sicer formule 3. Leta 1964 je v slednji zmagal Belgijec Bernusset, ki je vozil s povprečno hitrostjo 117,28 km na uro. Zgleda pa, da bo letos ta rekord padel.

Za italijanske barve bo tudi letos nastopil Gilberto Parlotti, ki je s svojim motorjem Morini v kategoriji 250 ccm tudi letos glavni favorit za zmago. Pred dvema letoma je Parlotti dosegel tudi rekord proge s povprečno hitrostjo 113,11 km na uro. Ta čas je bil celo boljši od Bočkovega (ČSSR), ki ga je dosegel z motorjem ČZ, toda v višji kategoriji, in sicer 350 ccm. Čehoslovak je dosegel povprečno hitrost 113,05 km na uro.

Jugoslovani pa se bodo potegovali za prva mesta predvsem v nižjih kategorijah, to je v 50 ccm in 125 ccm. Bo uspelo ponoviti Janku Štefeju izredni exploit, in sicer zmago v najnižji kategoriji z motorjem Tomos? Jugoslovanski predstavnik je leta 1964 namreč osvojil prvo mesto v 50 ccm s povprečno hitrostjo 90,750 km na uro.

Gotovo najzanimivejša pa je tekma v kategoriji 500 ccm s prikolicami. Tu so ponovno glavni favoriti zahodni Nemci, ki pa bodo morali braniti svoje prvo mesto, ki so ga dosegli z Deubelom in Horneajem, pred ostro konkurenco. Japonska vozila so bila namreč vedno zelo močna in tudi v Portorožu bi moral marsikateri japonski motor Honda prvi privoziti skozi cilj.

Udeleženci, ki bodo osvojili prva mesta, bodo dobili obilne denarne nagrade v skupnem znesku 1.249.000 S. din. Poleg tega bodo prireditelji razdelili tudi številna spominska darila.

Cesta, po kateri gre proga, bo danes zaprta od 9. do 19. ure. (Tisti, ki bi hoteli naprej od Portoroža, bodo vozili po cesti Koper - Šmarje - Buje, za Piran pa skozi Štrunjan in čez Beli križ.) V nedeljo bo cesta zaprta od 9. do 18.30; za občinstvo, ki bo prišlo gledat dirke, pa bo dohod možen vse do pol ure pred začetkom. Ob progi bo za okrepčilo občinstvu na razpolago več kioskov poleg nekaterih stalnih gostiln.

Danes, 17. t.m. bodo vožnje motociklov 125 in 350 ccm, in trening vožnja avtomobilov F 3. Tekmovanje se danes prične ob 15.30. Jutri, 18. t.m. pa bo prva točka ob 14.30 z vožnjami motociklov do 50 ccm, 250 ccm, 500 ccm, 500 ccm s prikolicami in avtomobili F 3. Vstopnina je za današnje tekme 400 din za jutrišnje pa 500 dinarjev.

TOTIP

1. — prvi	X	1	
drugi	2	X	
2. — prvi	1	X	1
drugi	1	2	X
3. — prvi	1		
drugi	X		
4. — prvi	1	X	
drugi	2	X	
5. — prvi	1		
drugi	1		
6. — prvi	X	X	
drugi	2	1	

PO EVROPSKEM ATLETSKEM PRVENSTVU

Težki časi za favorite

V naši prognozi smo točno navedli 14 prvakov

Predstava evropske atletike v Budimpešti je mimo in trudni po dolgi fizični in živčni napetosti se atleti pripravljajo k počitku. Po prvenstvu smo sicer zabeležili še en evropski rekord in morda bomo tu pa tam še dočakali rekordne znamke od atletov, ki bodo skušali popraviti slab vtis s prvenstva.

Letošnje evropsko prvenstvo je potrdilo, da velika tekmovanja niso primerna za dosego svetovnih ali celinskih rekordov. V Beogradu sta bila npr. izenačena le dva svetovna rekorda, v Tokiu tudi ni padlo veliko rekordov, v Budimpešti pa celinskih ali svetovnih rekordov sploh ni bilo. Res niso imeli atleti v Budimpešti sreče z vremenom, ki je bilo prehladno. Bistveni vzrok razmeroma povprečnih rezultatov pa je taktiziranje v tekih na daljše proge in živčna napetost v tekih na kratke proge, skokih in metih.

Velika tekmovanja postajajo vse bolj prireditve, kjer imajo superrekorderji in super-favoriti bolj malo besede, do izraza pa pridejo tehnično manj vredni atleti, ki pa znajo obdržati v najtežjih trenutkih mirne živce in hladno kri in izkoristiti vsak še tako neznaten spodrsljaj kvalitetnejših nasprotnikov.

Med prvenstvom smo videli, kako je Matuschewski v teku na 800 m prebrisano premagal Kemperja, kako se Jazy na 1500 ni znal zadrževati in je prezgodaj začel s finišem (napako je kasneje mojstrsko popravil na 5000 m), kako je Odložil zaradi napačne taktike in precenjevanja moči izpadel v teku na 1500 m že v predtekmovanju. Težko razumljiv je tudi spodrsljaj Skvorcova v skoku v višino, naravnost porazen pa je nastop svetovnega rekorderja Daneka v metu diska, kjer je zmagala predvsem psihološko odlično pripravljena vzhodnonemška trojka. Kot zanimivost k žaloigri Daneka naj omenimo prizor iz atletskega naselja dva dni po tekmovanju v metu diska. Na treh zaletiščih so za zabavo (ali za tolažbo) disk metali sovjetski, poljski in švedski diskaši na enem pa je metal sam Danek. Meti koalicije so dosegli največ 55 m, Danek pa je vsakikrat dosegel 57 do 58 m in nekajkrat tudi nad 60 m.

Pred začetkom evropskega atletskega prvenstva smo v našem listu (27. avgusta) objavili tudi seznam atletov, ki naj bi predvidoma v Budimpešti osvojili prva tri mesta. V naši prognozi smo navedli 21 moških in 12 ženskih panog.

Rezultati prvenstva so pokazali, da smo glede prvih mest v moški konkurenci zadeli devetkrat, med ženskami pa petkrat. Drugih mest smo pogodili skupno 5, tretjih pa osem. V dveh moških panogah (400 m in 400 m z zaprekami) smo celo pravilno navedli imena prvih treh atletov, v štirih panogah pa smo uganili imena vseh treh atletov, ki so prejeli kolajne, vendar so si ti malo drugače razdelili mesta. V moških panogah smo od 21 panog le v 5 navedli samo enega atleta, ki je nato osvojil kolajne, v vseh ostalih pa dva ali celo tri. Popolnoma v temo nismo streljali pri moških nikjer.

S podobnim razdeljevanjem kolajn so se ukvarjali tudi drugi časopisi. Tako je zahodnonemška revija «Leichtathletik» pogodila 13 prvih mest, italijanska «La Gazzetta dello Sport» pa je navedla kar 17 prvakov (11 moških in 6 žensk). Ta dnevnik pa je imena predvidenih nagrajencev objavljal dnevno po neposrednih vesteh iz Budimpešte, ko je v predtekmovanjih že padel marsikateri super-favorit.

Približno polovični izkupiček «finalov na papirju» našega lista, zahodnonemške «Leichtathletik» in «Gazzette dello Sport» je vsekakor velik poraz za atletske statistike, ki so za prejšnja evropska prvenstva in olimpijske igre navedli pravilna imena za vsaj tri četrtine vseh zmagovalcev.

BRUNO KRIZMAN

Tako jutri moštva na igriščih

- **MILAN**
  Barluzzi; Mantovani, Noletti; Schnellinger; Rosato, Santin, Trapattoni; Lodetti, Rivera, Innocenti (Prati), Amarildo, Prati (Fortunato).

VENEZIA
Vincenzi; Tarantino, Mancin; Cappelli, Nanni, Spagni; Manfredini (Bertogna), Beretta, Mencacci (Manfredini), Mazzola, Pochissimo.

- **FIORENTINA**
  Albertosi; Rogora, Vitali (Diomedi); Bertini, Ferrante, Lenzi; Hamrin, Merlo, Brugnera, De Sisti, Chiarugi

LAZIO
Cei; Zanetti, Castelletti; Mari (Burlando), Dotti, Carosi; Bagatti, Marchesi, D'Amato, Dolso, Morrone.

- **FOGGIA**
  Moschioni; Tagliavini, Valade'; Bettoni, Rinaldi, Faleo; Lazzotti, Micheli, Nocera, Traspedini, Maioli.

INTER
Sarti; Burgnich, Facchetti; Bedin, Guarneri, Picchi; Domenghini, Mazzola, Vinicio, Suarez, Corso.

- **ROMA**
  Pizzaballa; Carpenetti, Olivieri; Carpanesi, Losi, Scala (Tamborini ali Ossola); Pelizzaro, Tamborini (Colausig), Peirò, Spanio, Barison.

BRESCIA
Cudicini; Mangili, Fumagalli; Rizzolini, Vasini, Casati; Salvi, Mazzia, Troja, Bruells, Pagani.

- **NAPOLI**
  Bandoni; Nardin, Micelli; Ronzon, Panzanato, Bianchi; Canè, Juliano, Orlando, Sivori (Montefusco), Bean.

L. VICENZA
Giunti; Volpato, Rossetti; Poli, Pini (Capana), Osterman; Maraschi, Menti, Gori, De Marco, Ciccolo.

- **LECCO**
  Balzarini; Facca, Bravi; Malatrasi, Pasinato, Sacchi; Incerti, Ferrari, Clerici, Angelillo, Bonfanti.

CAGLIARI
Reginato; Martiradonna, Longoni; Cera, Vescovi, Longo; Nenè; Rizzo, Boninsegna, Greatti, Riva.

- **ATALANTA**
  Cometti; Poppi, Nodari; Pelagalli, Gardoni, Pesenti; Danova, Milan, Savoldi, Cella, Salvori.

JUVENTUS
Anzolin; Gori, Leoncini; Bercellino, Castano, Salvadore (Sarti); Favalli, Del Sol, De Paoli, Cinesinho, Menichelli.

- **MANTOVA**
  Zoff; Scesa, Pavinato; Volpi, Spanio, Giagnoni; Spelta, Catalano, Di Giacomo, Jonsson, Tomeazzi.

BOLOGNA
Rado; Furlanis, Ardizzon; Muccini, Janich, Fogli; Perani, Bulgarelli, Nielsen, Haller, Turra.

- **TORINO**
  Vieri; Fossati (Cereser), Trebbi; Puia, Maldini, Ferrini; Simoni, Meroni, Combin, Moschino, Facchin (Volpato).

SPAL
Cantagallo; Pasetti, Bozzao; Moretti, Bertuccioli, Reia; Dell'Omodarme, Parola, Muzzio, Bagnoli, Bosdaves.

ATLETIKA

SARAJEVO, 16. — Pred 20.000 gledalci so se danes nadaljevale na stadionu Koševo atletske balkanske igre. Zmagovalci današnjih tekem so naslednji:

MOŠKI

Hoja na 20 km: Caraiosifoglu (Romunija) 1.39'54"
100 m: Ivan Karaši (Jug.) 10"7
400 m ovire: Valeriu Jurca 52"60
800 m: Jože Medjimurec (J.) 1'51"8
10.000 m: Franc Cervan (J.) 29'50"6
Krogla: Šuker (Jug.) 18,11 m
Skok v višino: Alekstrandu (Romunija) 2 m
Kladivo: Kostache Georghe (Romunija) 64,42 m

ŽENSKE

Disk: Mihajlova (Bol.) 53,82 m
100 m: Petnjarčič (Jug.) 12"1
800 m: Vera Nikolić (Jug.) 2'05"5

V deseteroboju vodi po petih disciplinah Romun Muresau s 3751 točkami.

Po drugem dnevu vodi pri moških Jugoslavija s 57 točkami pred Romunijo s 50,5, Bolgarijo 45, Turčijo 18 in Grčijo 17,5.

Pri ženskah pa vodi Romunija s 23 točkami pred Jugoslavijo 21, Bolgarijo 19, Turčija in Grčija sta brez točk.

SVETOVNO PRVENSTVO V ORODNI TELOVADBI

Japonci tudi letos glavni favoriti

Menichelli in Cerar, najboljša evropska predstavnika

V torek se bo začelo v Dortmundu svetovno prvenstvo v orodni telovadbi. Prijavili so se vsi najboljši svetovni telovadci, in predvsem Japonci so letos ponovno favoriti za končno zmago. V japonski ekipi so namreč atleti kot svetovni prvak in olimpijski zmagovalec Yukio Endo, Nakayama in Hayata. Tudi sovjetska ekipa je za letošnje svetovno prvenstvo prijavila najboljše telovadce, ki so obenem evropski prvaki, in sicer Lisitskega in Titova. Poleg tega pa bodo za SZ nastopili še Diamidov in Kerdemelidi.

Italijo bodo zastopali sledeči telovadci: Cimnaghi, Carminucci, Fiorin, Franceschetti, Luconi, Siligo in seveda odlični Menichelli, ki je najnevarnejši konkurent za japonske in sovjetske favorite. Gotovo je nastop Franca Menichellija na tem svetovnem prvenstvu najbolj pričakovan, kajti trenutno je italijanski telovadec v izredni formi.

Jugoslovanska reprezentanca bo gotovo postavljala vse upe na slovenskega atleta Miroslava Cerarja, ki bi moral osvojiti vsaj eno kolajno. Poleg Cerarja bodo za jugoslovanske barve nastopili še sledeči atleti: Alojz Petrovič, Damir Anič, Jože Brodnik, Küssel in Kersnič.

Za prva mesta se bosta v glavnem potegovali reprezentanci Japonske in SZ, za ostala mesta pa bo izenačena borba med Vzhodno in Zahodno Nemčijo, Italijo, Češkoslovaško in ZDA, ki so v zadnjem času v tej športni disciplini močno napredovale.

W. SOMERSET MAUGHAM — 1.

ČUDOVITA ŽENSKA

I.

Vrata so se odprla in Michael Gosselyn je dvignil pogled. Vstopila je Julija.

«Pozdravljena! Čez trenutek bom gotov. Le nekaj pisem še podpišem.»

«Ne mudi se. Želela sem le pogledati, kakšne vstopnice za gledališče ste poslali Dennorantovim. Kaj dela tu ta mladenič?»

Z občutkom izkušene igralke, ki hoče prilagoditi kretnjo besedi, je pokazala z gibom svoje lepe glave proti sobi, iz katere je pravkar prišla.

«Knjigovodja je. Prišel je od Lawrencea in Hamphreysa. Že tri dni je tu.»

«Videti je zelo mlad.»

«Dela za nas po pogodbi. Zdi se, da je mojster svojega posla. Presenečen je nad tem, kako vodimo knjige. Pravi, da ni pričakoval takega smisla za redno poslovanje pri gledališču. Pripomnil je tudi, da se človeku ježijo lasje spričo knjigovodstva v nekaterih podjetjih iz Cityja.»

Julija se je nasmehnila samovšečnemu izrazu na lepem obrazu svojega moža.

«Sposoben mladenič.»

«Danes končuje. Mislil sem ga povabiti k nama in ga zadržati na kosilu. Je pravi gentleman.»

«Ali je to zadosten razlog, da ga povabiva na kosilo?»

Michael ni opazil rahle ironije v njenem glasu.

«Če ne želiš, ga ne bom povabil. Mislil sem samo, da bi ga to razveselilo. Želo si mu všeč. Trikrat je bil na predstavi in silno si želi, da bi ti bil predstavljen.»

Michael je pritisnil na zvonec; nemudoma je vstopila njegova tajnica.

«Tu so pisma, Margery. Kaj moram še opraviti danes popoldne?»

Julija je le na pol poslušala spisek, ki ga je čitala Margery; oči so ji begale po sobi, čeprav jo je poznala zelo dobro. Soba je lepo kazala položaj upravnika prvorazrednega gledališča. Stene so bile obložene z lesom, ki ga je po primerni ceni izdelal dober mojster. Na njih so viseli Zoffanyjevi in de Wildovi bakrorezi iz gledališkega življenja. Naslanjači so bili veliki in udobni. Michael je sedel na bogato izrezljanem chippendalestolu, ponarejenem sicer, toda izdelalo ga je, kot tudi njegovo chippendale-mizo, zelo znano podjetje. Stol je imel zelo močne, okrogle noge, izrezljane v obliki živalskih šap. Bil je izredno lep izdelek. Na mizi je bila v srebrnem okviru njena fotografija, nasproti pa, kot protiutež, fotografija njunega sina Rogera. Med fotografijama je bil veličasten srebrn tintnik, ki ga mu je bila darovala ob rojstnem dnevu, za njim pa stojalo, preoblečeno s finim rdečim usnjem in bogato okrašeno z zlatom, v katerem je imel pisma in papir, če bi si kdaj slučajno zaželel napisati kako pismo lastnoročno. Na papirju je bil vtisnjen naslov «Siddons Theatre», na ovojnicah pa njegov grb z merjaščevo glavo in geslom: «Nemo me impune lacessit». Šopek rumenih tulipanov v srebrnem pokalu, ki ga je osvojil ob trikratni zaporedni zmagi na zadnjem gledališkem golf-turnirju, je pričal o Margeryni pozornosti. Julija jo je zamišljeno pogledala. Kljub kratko ostriženim in od superoksida svetlečim se lasem ter na debelo pobarvanim ustnicam, je zbujala videz neprizadete, neosebne in odlične tajnice. Pri Michaelu je bila že pet let. V tem času ga je mogla do dna spoznati. Julija se je vprašala, ali je tolikanj neumna, da bi bila vanj zaljubljena.

Michael se je dvignil s stola.

«In zdaj, draga, sem ti na uslugo.»

Margery mu je podala črn klobučevinast klobuk ter Juliji in Michaelu odprla vrata. Ko sta stopila v pisarno, se je mladenič, ki ga je bila Julija poprej opazila, ozrl in vstal.

«Dovolite, da vas predstavim gospodični Lambert,» je rekel Michael. Trenutek nato pa, z izrazom poslanika, ki predstavlja svojega atašeja vladarju, pri čigar vladi je akreditiran: «To je gospod, ki je tako dober, da vnaša nekaj reda v naše neurejeno knjigovodstvo.»

Mladenič je zardel kakor kuhan rak. Na Julijin topel in ljubezniv nasmešek se je v zadregi zgrbil vase; ko mu je prisrčno stisnila roko, je začutila, kako je njegova vlažna od potu. Njegova očitma zadrega je oba ganila. Podobno so se morali počutiti ljudje, kadar so bili predstavljeni Sari Siddons. Julija se je spomnila, da ni bila ravno ljubezniva z Michaelom, ko ji je predlagal, da mladeniča povabita na kosilo. Zazrla se mu je naravnost v oči. Njene so bile velike, zelo zamolklo rjave in sijoče.

Ni ji bilo težko zaigrati lahke, prijetne in prijateljske zavzetosti. To jo je stalo komaj toliko napora, kolikor ga potrebujemo, da odženemo muho, ki brenči okoli glave.

«Radovedna sem, če vas bova z možem lahko pregovorila, da greste z nama pojest kakšno malenkost. Michael vas lahko po kosilu odpelje nazaj.»

Mladenič je ponovno zardel; v tankem vratu se mu je premaknilo Adamovo jabolko.

«Preveč ste ljubeznivi», je dejal in zaskrbljeno pogledal svojo obleko, «glejte, umazan sem.»

«Umijete in očistite se lahko pri nas doma.»

Avto je stal pred vhodom za gledališčem, dolg, črn in kromiran, s sedeži, preoblečenimi v srebrno usnje in z nalahno vgraviranim Michaelovim grbom na vratih. Julija se je usedla vanj.

«Sedite sem, poleg mene. Michael bo vozil.»

Stanovala sta na Stanhope Placeu; ko so prispeli v hišo, je Julija najprej rekla slugi, naj pokaže mladeniču, kje se lahko umije, medtem ko je sama odšla v salon v gornje nadstropje. Ko je vstopil Michael, si je na ustnicah popravljala rdečilo.

«Rekel sem mu, naj pride gor, brž ko bo gotov.»

«Kako mu je pravzaprav ime.»

«Nimam pojma.»

«Dragi, to moramo vendarle vedeti. Prosila ga bom, da se vpiše v knjigo.»

«No, tako ugleden pa ni.» Michael je prosil le najuglednejše ljudi, da so se vpisali v njegovo knjigo gostov.

«Sicer pa se tako ali tako ne bomo več videli.»

Vtem se je pojavil mladenič. Julija je bila že v avtu storila vse, da bi ga tako rekoč postavila na noge, toda bil je še zmeraj ves v zadregi. Prigrizek je bil pripravljen, Michael je natočil. Julija je vzela cigareto, mladenič je prižgal vžigalico, toda roka mu je tako drhtela, da je Julija mislila, da se mu ne bo posrečilo prinesti ognja do njene cigarete. Prijela ga je za roko in jo pridržala.

«Ubogi otroček,» je pomislila, «bržkone je to najlepši dan v njegovem življenju. Imel bo kaj pripovedovati svojim znancem. V pisarni ga bodo razglasili za pravega junaka.»

Julija se je sama s sabo pogovarjala čisto drugače kakor pa z drugimi; če se je pogovarjala sama s sabo, je bilo njeno govorjenje popolnoma naravno. Z užitkom je torej potegnila dim. Zares je zanimivo; če prav premisliš, je dovolj, da s kakim človekom poobeduješ in se z njim pogovarjaš — morda največ tri četrt ure, pa postane ta človek v svojem majhnem in neznatnem okolju zelo spoštovana osebnost.

Mladenič se je nekoliko zbral in pripomnil:

«Zelo lepa soba.»

Julija se mu je s komaj vidnim vzgibom svojih finih obrvi nasmehnila z drobnim, čarobnim nasmehom, katerega je nedvomno utegnil na njej že večkrat opaziti, ko je igrala.

«Ljubo mi je, da vam ugaja.» Glas ji je zvenel nenavadno tiho, skoraj nekoliko trpko. Komu bi se utegnilo zdeti, da ji je ob njegovi pripombi padel kamen s srca.

«Vsi smo prepričani, da ima Michael izreden okus.»

Michael je z zadovoljnim pogledom premeril sobo.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir - vnaprej četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DŽS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 603-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst